SKLEP KOMISIJE

z dne 19. junija 2013

o državni pomoči SA.28599 (C 23/10 (ex NN 36/10, ex CP 163/09)) Kraljevine Španije za uvedbo digitalne prizemne televizije na oddaljenih in manj urbaniziranih območjih (zunaj avtonomne skupnosti Kastilja in Manča)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2013) 3204)

(Besedilo v španskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2014/489/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi določbami ([1]) in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Komisija je 18. maja 2009 prejela pritožbo družbe SES Astra S.A. (v nadaljnjem besedilu: Astra). Predmet pritožbe je bila domnevna shema državne pomoči, ki so jo španski organi sprejeli v zvezi s preklopom z analogne na digitalno televizijo na oddaljenih in manj urbaniziranih območjih v Španiji. Astra je trdila, da je bila shema nepriglašena in je zato pomenila nezakonito pomoč, kar je povzročilo izkrivljanje konkurence med platformo satelitskega prenosa in platformo prizemnega prenosa.

(2) Izpodbijana shema izhaja iz Zakona 10/2005 z dne 14. junija 2005 o nujnih ukrepih za spodbujanje digitalne prizemne televizije, liberalizacijo kabelske televizije in podporo pluralnosti ([2]). Nadaljnja zakonodaja, ki je bila sprejeta v zvezi s postopkom prehoda na digitalno prizemno televizijo, med drugim vključuje Kraljevo uredbo 944/2005 z dne 29. julija 2005 o Nacionalnem tehničnem načrtu za digitalno prizemno televizijo ([3]) (v nadaljnjem besedilu: NTN), Kraljevo uredbo 945/2005 z dne 29. julija 2005 o odobritvi splošnih predpisov za opravljanje storitev digitalne prizemne televizije, Odredbo ITC 2476/2005 z dne 29. julija 2005 o odobritvi splošnih predpisov in predpisov za opravljanje storitev digitalne prizemne televizije ter Kraljevo uredbo 920/2006 z dne 28. julija 2005 o odobritvi splošnih predpisov za opravljanje storitev radijske in kabelske televizijske radiodifuzije.

(3) Komisija je z dopisom z dne 29. septembra 2010 obvestila Kraljevino Španijo, da je sprejela odločitev o sprožitvi formalnega postopka preiskave iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v zvezi z zadevno pomočjo za celotno območje Španije z izjemo avtonomne skupnosti Kastilja in Manča, za katero je sprožila poseben postopek ([4]). Odločitev Komisije, da sproži postopek (v nadaljnjem besedilu: odločitev o sprožitvi postopka), je bila 14. decembra 2010 objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ([5]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo svoje pripombe glede ukrepa.

(4) Španija se je na zahtevo po predložitvi pripomb iz odločitve o sprožitvi postopka po podaljšanju roka odzvala z dopisom z dne 30. novembra 2011. Poleg centralne ravni države so svoje pripombe in/ali odgovore na vprašanja iz odločitve o sprožitvi postopka predložili še organi iz Asturije, Aragonije, Baskije, Kastilje in Leóna, Kastilje in Manče ([6]), Estremadure, Galicije, La Rioje, Madrida in Murcie.

([1]) UL C 337, 14.12.2010, str. 17.
([2]) http://www.boe.es/boe/dias/2005/06/15/pdfs/A20562-20567.pdf.
([3]) http://www.boe.es/boe/dias/2005/07/30/pdfs/A27006-27014.pdf.
([4]) UL C 335, 11.12.2010, str. 8.
([5]) Glej opombo 1.
([6]) Poleg predložitve pripomb v zvezi s to zadevo je avtonomna skupnost Kastilja in Manča predložila tudi svoje mnenje o zadevi C 24/10.

(5) Komisija je prejela tudi pripombe družbe Radiodifusion Digital SL z dopisom z dne 11. januarja 2011, družbe Grupo Antena 3 in združenja UTECA (Union de Televisiones Comerciales Asociadas) z dopisoma z dne 28. januarja 2011, družbe Gestora La Sexta z dopisom z dne 31. januarja 2011, družbe Abertis Telecom SA (v nadaljnjem besedilu: Abertis) z dopisom z dne 2. februarja 2011 ter družb Astra in Telecinco z dopisoma z dne 4. februarja 2011. Z dopisoma z dne 19. januarja 2011 in 9. februarja 2011 je Komisija navedene pripombe posredovala Španiji in ji dala priložnost, da se odzove nanje. Španija je svoje pripombe posredovala z dopisoma z dne 22. februarja 2011 in 14. marca 2011.

(6) Med preiskavo je potekalo več srečanj: med Komisijo in Španijo dne 11. in 12. aprila 2011, med Komisijo in Astro dne 14. aprila 2011, med Komisijo in Abertisom dne 5. maja 2011 ter med Komisijo in združenjem UTECA dne 5. julija 2011. Potem ko je Španija večkrat prostovoljno predložila informacije, vključno z mnenji Baskije z dne 24. februarja 2011, je bila na Španijo z dopisom z dne 14. februarja 2012 naslovljena formalna zahteva po predložitvi informacij. Po podaljšanju roka je Španija predložila odgovore z dopisom z dne 16. aprila, ki so mu sledili dopisi z dne 15., 19. in 25. junija 2012. Ker so bile informacije še vedno delno pomanjkljive, je Komisija 9. avgusta 2012 Španiji poslala zahtevo po dodatnih informacijah. Po podaljšanju roka je Španija predložila odgovore v dopisu z dne 10. oktobra 2012, ki mu je sledil dopis z dne 30. oktobra 2012.

(7) Poleg tega je Abertis 22. junija 2011 in 25. julija 2012 prostovoljno predložil dodatne informacije. Astra je dodatne informacije predložila z dopisi z dne 21. julija 2011, 16. maja 2011, 8. septembra 2011 in 11. novembra 2011, ki so bili vsi poslani Španiji z zahtevo po predložitvi pripomb.

2. **OPIS UKREPA**

2.1 OZADJE

2.1.1 **Pritožba**

(8) Pritožnik je operater satelitske platforme. Družba SES ASTRA (v nadaljnjem besedilu: Astra), ki je bila leta 1985 ustanovljena kot Société Européenne des Satellites (SES), je bila prvi zasebni satelitski operater v Evropi. Astra upravlja satelitski sistem ASTRA, ki zagotavlja celovit portfelj radiodifuzije in širokopasovnih rešitev za stranke v Evropi in zunaj nje. Družba neposredno oddaja radijske in televizijske programe na tisoče gospodinjstvom ter zagotavlja internetni dostop in omrežne storitve javnim organom, velikim družbam, MSP in posameznim gospodinjstvom.

(9) Astra v svoji pritožbi domneva, da ukrepi, ki so jih vlada in avtonomne skupnosti sprejele za oddaljena in manj urbanizirana območja Španije, kršijo načelo tehnološke nevtralnosti, saj predvidevajo prizemni prenos kot edino možno pot k digitalizaciji. Astra se zlasti sklicuje na primer Kantabrije. Na podlagi razpisa za razširitev pokritja z digitalno televizijo na celotno ozemlje Kantabrije, ki je bil objavljen januarja 2008, je regionalna vlada Kantabrije izbrala Astro kot ponudnico nekodiranih kanalov, zagotovljenih prek njene platforme. Novembra 2008 pa je regionalna vlada navedeno pogodbo prekinila. Po mnenju Astre so organi prekinili pogodbo, ko so že vedeli, da bo centralna vlada financirala posodobitev analognega prizemnega omrežja. V dopisu kantabrijskih organov z dne 7. novembra 2008 je namreč pojasnjeno, da je bila pogodba prekinjena, ker je centralna vlada medtem sprejela sklepe v zvezi z razširitvijo pokritja z digitalno televizijo na celotno območje Španije ([7]). Tako naj bi primer Kantabrije kazal, da bi Astra lahko konkurirala na navedenem trgu, sklepi centralne vlade pa so ji to onemogočili.

2.1.2 **Sektor**

(10) Zadeva se nanaša na sektor radiodifuzije, v katerem so akterji pogosto dejavni na različnih ravneh verige storitev radiodifuzije.

([7]) Astra se je nad prekinitvijo pogodbe pritožila na Sodišču prve stopnje v Santanderju (postopek št. 1728/2009), ki je 23. decembra 2011 kantabrijskim organom odredilo, da Astri izplačajo odškodnino za neupravičeno prekinitev pogodbe. Sodišče ni odkrilo nikakršne kršitve pogodbe s strani Astre, ki bi upravičevalo prekinitev pogodbe. Po mnenju sodišča je bil eden od razlogov za prekinitev pogodbe odločitev centralne vlade Španije, da razvije nacionalno strategijo za digitalno prizemno televizijo. Glej sodbo št. 000313/2011 Sodišča prve stopnje v Santanderju.

(11) Izdajatelji televizijskega programa so uredniki televizijskih kanalov, ki kupujejo ali producirajo lastne televizijske vsebine in jih povezujejo v kanale. Dostop do kanalov se nato zagotovi javnosti prek različnih platform (npr. satelit, digitalna prizemna televizija, kabel, IPTV). Po mnenju zakonodajalca naj bi bile v Španiji storitve radiodifuzije javna storitev in bi jih morali zato zagotavljati državni izdajatelji televizijskega programa (RTVE) ter zasebni izdajatelji televizijskega programa, ki imajo državno koncesijo ([8]). Ti nekodirani kanali so brezplačno zagotovljeni gledalcem. Za zagotovitev, da lahko javnost učinkovito izkorišča ugodnosti te javne storitve, pravo nalaga obveznosti najmanjšega pokritja javnemu izdajatelju televizijskega programa in zasebnim operaterjem s koncesijo. Posledično morajo javni izdajatelji televizijskega programa pokrivati vsaj 98 % španskega prebivalstva, zasebni izdajatelji televizijskega programa pa vsaj 96 % prebivalstva. V Španiji nacionalni izdajatelji televizijskega programa nimajo v lasti nacionalnega radiodifuznega omrežja. Zato sklepajo sporazume z operaterji platform, prek katerih posredujejo svoje vsebine in s tem izpolnjujejo obveznosti pokritja.

(12) Dobavitelji strojne opreme so proizvajalci ali inštalaterji infrastrukture in strojev, potrebnih za gradnjo različnih platform.

(13) Operaterji platform (ali omrežni operaterji) ([9]) so zasebni ali javno nadzorovani subjekti, ki upravljajo potrebno infrastrukturo (tj. prenašajo in oddajajo signal), s čimer se javnosti zagotavljajo kanali, ki jih producirajo izdajatelji televizijskega programa. Ob vzpostavitvi televizijskega sektorja je bila na voljo samo analogna prizemna platforma. Z razvojem tehnologije pa je bilo na trgu na voljo vse več platform, tj. satelitska platforma, kabelska platforma, v zadnjem času pa tudi IPTV ([10]), ki za oddajanje televizijskega signala izkorišča širokopasovno povezavo.

(14) Pri prizemni radiodifuziji se televizijski signal pošlje iz televizijskega studia v center za razpošiljanje signala (glavni center), ki je običajno last omrežnega operaterja in ki ga ta tudi upravlja. Nato se signal s centra za razpošiljanje signala (glavnega centra) prenese in razpošlje v centre za radiodifuzijo, ki jih upravlja omrežni operater (npr. televizijski oddajnik), včasih pa se signal prenese prek satelita. Iz centrov za radiodifuzijo se signal na koncu oddaja v gospodinjstva. Za digitalizacijo analognega prizemnega omrežja je treba nadomestiti oddajnike zemeljskega signala. Ker ima digitalni signal ožji razpon kot analogni in nova tehnologija zato zahteva bolj razpršeno omrežje, pa lahko razširitev pokritja zahteva tudi vzpostavitev novih centrov za razpošiljanje signala.

(15) Pri satelitski radiodifuziji je signal poslan v center za razpošiljanje signala (glavni center), od koder se nato prek satelita oddaja v gospodinjstva. Druga možnost je, da se signal pošlje iz televizijskega studia neposredno do satelita, če je televizijski studio opremljen z ustreznimi napravami. Gledalec mora imeti satelitski krožnik in sprejemnik. Da bi povečali satelitsko pokritje v regiji, mora biti zemeljska oprema nameščena v strankinem gospodinjstvu. V smislu geografskega pokritja bi satelitska platforma lahko tako pokrila skoraj 100 % španskega ozemlja, medtem ko prizemna platforma zajema približno 98 %.

2.1.3 **Ozadje**

(16) Preiskovani ukrep je treba proučiti v okviru digitalizacije radiodifuzije, ki je bila izvedena ali se izvaja na prizemnih, satelitskih in kabelskih platformah. V primerjavi z analogno radiodifuzijo je prednost digitalizirane radiodifuzije povečana zmogljivost prenosa zaradi učinkovitejše uporabe radiofrekvenčnega spektra. Preklop na digitalno tehnologijo je zlasti pomemben za prizemno radiodifuzijo, za katero je na voljo le omejen frekvenčni spekter. Po drugi strani ima satelitski prenos to prednost, da deluje na popolnoma drugačnem frekvenčnem pasu, na katerem je na voljo dovolj frekvenc.

(17) Preklop z analogne na digitalno televizijo daje na voljo znaten visokokakovostni radijski spekter znotraj tako imenovane „digitalne dividende“, ki bo prost za uporabo elektronskih komunikacijskih storitev. Ta digitalna dividenda in zlasti frekvenca 790–862 MHz (v nadaljnjem besedilu: frekvenčni pas 800 MHz) lahko spodbudita sektor elektronskih komunikacij, močno vplivata na konkurenčnost in rast ter zagotovita širok obseg družbenih in kulturnih koristi ([11]).

([8]) Koncesija vključuje dodelitev frekvence za prizemno radiodifuzijo.
([9]) Izraza „operaterji platform“ in „omrežni operaterji“ se v besedilu Sklepa uporabljata izmenično.
([10]) „IPTV (Internet Protocol Television)“ je izraz, ki se uporablja za sklicevanje na distribucijske sisteme televizijskih in video signalov prek elektronskega komunikacijskega omrežja, ki uporablja internetni protokol.
([11]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Kako digitalno dividendo pretvoriti v družbeno korist in gospodarsko rast (COM(2009) 586) vključuje predlog, da naj bi države članice prenehale uporabljati frekvenčni pas 800 MHz za radiodifuzne storitve z visokimi močmi in do datuma, ki bi se določil na ravni EU, v celoti izvedle odločbo EU o tehnični uskladitvi.

(18) „Digitalna dividenda“ bi se lahko najbolje izkoristila s preklopom s prizemne platforme na drugo platformo ali z analogne na digitalno prizemno radiodifuzijo. Predvideti bi bilo mogoče tudi kombinirano rešitev, ki vključuje različne platforme ([12]).

(19) Vendar pomanjkanje frekvenc v primeru prizemne radiodifuzije ostaja težava tudi po digitalizaciji. Na to kaže tudi dejstvo, da je morala španska vlada kmalu po zaključku preklopa z analogne na digitalno televizijo aprila 2010 premakniti izdajatelje televizijskega programa s frekvenčnega pasu 800 MHz na drug frekvenčni pas. Premik multipleksov digitalne prizemne televizije, dodeljenih izdajateljem televizijskega programa, je povzročil dodatne stroške in dodelitev dodatne državne pomoči, ki jo Komisija trenutno proučuje v formalnem postopku preiskave ([13]).

(20) V zvezi s televizijsko radiodifuzijo bi bilo prizemni digitalni prenos v prihodnosti mogoče nadomestiti s širokopasovno tehnologijo, saj bodo dostopovna omrežja naslednje generacije najverjetneje postala prevladujoča tehnologija prenosa. Vendar v Španiji taka dostopovna omrežja naslednje generacije za zdaj niso splošno geografsko pokrita.

(21) V Španiji danes obstajajo štiri platforme prenosa: digitalna prizemna tehnologija (DBV-T), satelit (DBV-S), kabel (DVB-C) in IPTV. Digitalna prizemna tehnologija je poglavitna platforma za nekodirane javne in zasebne španske kanale ([14]). Glavni operater prizemnega omrežja je Abertis, ki nadzoruje tudi satelitskega operaterja Hispasat. Obstajajo številni lokalni telekomunikacijski operaterji, ki prenašajo signale digitalne prizemne tehnologije, ki so običajno povezani z nacionalnim Abertisovim omrežjem. Plačljivi televizijski kanali se večinoma prenašajo prek satelita, kabla ali IPTV. Glavna satelitska operaterja sta Astra in Hispasat.

(22) Da bi Španija zagotovila preklop z analogne na digitalno televizijo, je v okviru postopka digitalizacije v obdobju 2005–2008 sprejela vrsto regulativnih ukrepov, ki so zadevali prizemno omrežje, kot je opisano v oddelku 2.2. Špansko ozemlje je bilo razdeljeno na tri različna območja:

(i) Območje I, ki je vključevalo veliko večino španskega prebivalstva in kjer so stroške preklopa nosili izdajatelji televizijskega programa – 96 % ozemlja za zasebne izdajatelje televizijskega programa in 98 % za javne izdajatelje televizijskega programa. Ker so stroške nosili izdajatelji televizijskega programa, državna pomoč ni bila potrebna.

(ii) Območje II – manj urbanizirana in oddaljena območja, ki so zajemala 2,5 % prebivalstva, ki je javne in zasebne kanale v preteklosti prejemalo prek analogne prizemne televizije. Ker pa preklop na digitalno tehnologijo zahteva posodobitev obstoječih centrov za razpošiljanje signala in gradnjo novih, so bile potrebne znatne naložbe v prizemno omrežje. Zasebni izdajatelji televizijskega programa niso imeli dovolj velikega tržnega interesa, da bi zagotavljali storitve na območju II, zato niso hoteli nositi stroškov digitalizacije. Španski organi so zato vzpostavili preiskovano shemo državne pomoči za posodobitev obstoječih centrov za razpošiljanje signala in gradnjo novih, s čimer so želeli zagotoviti, da bodo prebivalci, ki so do takrat prejemali zasebne in javne kanale prek analogne prizemne televizije, še naprej prejemali vse kanale prek digitalne prizemne televizije. Ta postopek je bil splošno znan kot „razširitev pokritja digitalne prizemne televizije“ (tj. razširitev pokritja digitalne prizemne televizije nad obseg, obvezen za komercialne izdajatelje televizijskega programa).

(iii) Območje III – kadar zaradi topografije televizijskih storitev ni mogoče zagotavljati prek prizemne platforme in se ta zato zagotavlja prek satelita. Prenos nekodiranih televizijskih signalov na območju III zagotavlja Hispasat. Ker se televizijske storitve zagotavljajo prek satelita, morajo potrošniki nositi nekatere stroške, kot so stroški nakupa satelitskih krožnikov in dekodirnikov.

2.2 OPIS POMOČI

(23) Preiskovana shema temelji na večplastnem sistemu pravnih določb, ki so jih centralni španski organi uvedli leta 2005. Na podlagi teh določb so avtonomne skupnosti in mestni sveti v letih 2008 in 2009 dodelili državno

([12]) Za Francijo glej, na primer, državno pomoč N 666/09 – Sprememba sheme pomoči N 111/06 za družbo TNT, za Slovaško državno pomoč N 671/09 – Preklop na digitalno televizijsko radiodifuzijo na Slovaškem ter za Španijo državno pomoč SA.28685 (2011/NN) – Sprejem digitalne televizije v Kantabriji. Treba bi bilo poudariti, da na preiskovanih oddaljenih in manj urbaniziranih območjih v Španiji (Območje II) ni bilo vedno mogoče zagotoviti televizijskega signala prek platforme digitalne prizemne televizije, zato je bil na nekaterih območjih izbran satelitski prenos.

([13]) Državna pomoč SA.32619, Odškodnina za sprostitev digitalne dividende (UL C 213, 19.7.2012, str. 41).

([14]) Približno 26 nekodiranih nacionalnih kanalov in približno 30 regionalnih kanalov.

pomoč za uporabo digitalne prizemne televizije na območju II ter prejemnikom dodelili sredstva iz centralnega proračuna in svojih proračunov. Poleg tega avtonomne skupnosti od leta 2009 dodeljujejo stalno pomoč za vzdrževanje in upravljanje omrežij na območju II.

(24) Prehod na digitalno televizijsko tehnologijo se je začel zakonsko urejati po sprejetju Zakona 10/2005 z dne 14. junija 2005 ([15]). V njem sta omenjena potreba po spodbujanju prehoda z analogne na digitalno prizemno tehnologijo in zahteva, naj vlada sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev tega prehoda.

(25) Po tej zahtevi je Svet ministrov s Kraljevo uredbo 944/2005 odobril nacionalni tehnični načrt, v katerem je bil kot datum za izklop analogne radiodifuzije v Španiji določen 3. april 2010 ([16]).

(26) V zvezi z območjema II in III pa je v dvanajsti dodatni določbi nacionalnega tehničnega načrta že določena možnost, da lahko lokalni in regionalni organi razširijo pokritje na 96–100 % prebivalstva. V zvezi s tem tehnični načrt izrecno omenja digitalno prizemno televizijo in določa šest pogojev, pod katerimi bi lahko lokalni organi izvedli tako razširitev. Pogoj (e) zahteva, da je lokalna namestitev v skladu s tehničnim načrtom za digitalno prizemno televizijo.

(27) Svet ministrov je 7. septembra 2007 zato odobril Nacionalni načrt prehoda na digitalno prizemno televizijo (v nadaljnjem besedilu: načrt prehoda) ([17]), ki izvaja nacionalni tehnični načrt. V načrtu prehoda je bilo špansko ozemlje razdeljeno na devetdeset projektov tehničnega prehoda ([18]), za vsakega od katerih je bil določen rok za izklop analogne radiodifuzije.

(28) Ministrstvo za industrijo, turizem in trgovino (v nadaljnjem besedilu: MITT) je 29. februarja 2008 sprejelo sklep, katerega namen je bil izboljšati telekomunikacijsko infrastrukturo ter določiti merila in razporeditev financiranja ukrepov za razvoj informacijske družbe v okviru načrta Avanza za leto 2008 ([19]). Proračun, odobren s tem sklepom, je znašal 558 milijonov EUR in je bil delno dodeljen za razvoj širokopasovne ter delno za digitalizacijo televizije na oddaljenih in manj urbaniziranih območjih v Španiji, za katera ne veljajo zakonske obveznosti komercialnih izdajateljev televizijskega programa ([20]). Digitalizacija v navedenih območjih je splošno znana kot „razširitev pokritja“. Ta se je začela posledično izvajati prek vrste dodatkov k obstoječim okvirnim sporazumom ([21]), ki so jih MITT in avtonomne skupnosti podpisali med julijem in novembrom 2008 (dodatki k okvirnim sporazumom iz leta 2006, ki so bili v španskem uradnem listu objavljeni posamezno za vsako avtonomno skupnost). Besedilo teh sporazumov se v večini primerov sklicuje na digitalno prizemno tehnologijo kot edino tehnologijo, ki se bo financirala. Na podlagi sporazumov je MITT preneslo sredstva avtonomnim skupnostim, ki so preostale operativne stroške pokrile iz svojih proračunov. Ti dodatki so vključevali tudi obveznost lokalnih organov, da upoštevajo dvanajsto dodatno določbo nacionalnega tehničnega načrta.

(29) Hkrati je Svet ministrov 17. oktobra 2008 privolil v dodelitev nadaljnjih 8,72 milijona EUR za razširitev in dokončanje pokritja z digitalno prizemno televizijo v okviru prehodnih projektov, ki naj bi se zaključili v prvi polovici leta 2009, tj. v fazi I načrta prehoda. Financiranje je bilo dodeljeno po podpisu novih okvirnih sporazumov med MITT in avtonomnimi skupnostmi decembra 2008 (v nadaljnjem besedilu: okvirni sporazumi iz leta 2008). Ti sporazumi se sklicujejo na navedeno financiranje v vrednosti 8,72 milijona EUR in so bili poimenovani „Okvirni sporazum o sodelovanju med Ministrstvom za industrijo, turizem in trgovino ter avtonomno skupnostjo […] za razvoj Nacionalnega načrta prehoda na digitalno prizemno televizijo“. V njih je določen seznam dejavnosti, ki jih bodo centralni in regionalni organi financirali, da bi dosegli pokritje z digitalno televizijo, ki bi ustrezalo obstoječemu pokritju z analogno televizijo. Te dejavnosti so povezane z uporabo digitalne prizemne televizije.

([15]) Glej opombo 3.
([16]) V njem je bila določena obveznost zasebnih izdajateljev televizijskega programa, da do navedenega datuma na svojem območju pokritja dosežejo 96 % prebivalstva, medtem ko so morali javni izdajatelji televizijskega programa na svojem območju pokritja doseči 98 % prebivalstva. Na območju I so morali izdajatelji televizijskega programa pokriti te deleže prebivalstva z digitalno prizemno televizijo in sami nositi stroške digitalizacije. Zato državna pomoč ni bila potrebna.
([17]) http://www.televisiondigital.es/Documents/PlanNacionalTransicionTDT.pdf.
([18]) Nadalje razdeljeni v faze I, II in III.
([19]) http://www.boe.es/boe/dias/2008/03/06/pdfs/A13832-13834.pdf.
([20]) Odločitev o razporeditvi sredstev za razvoj širokopasovne povezave in digitalizacije televizije na območju II je bila prepuščena regionalnim organom.
([21]) Okvirni sporazumi med MITT in avtonomnimi skupnostmi so bili leta 2006 podpisani v okviru načrta Avanza.

(30) Svet ministrov je 29. maja 2009 odobril merila za razdelitev 52 milijonov EUR za financiranje dejavnosti, povezanih s prehodom na digitalno prizemno televizijo, ki je namenjeno razširitvi pokritja projektov v fazah II in III načrta prehoda ([22]). Z odobritvijo Sveta ministrov je bila vzpostavljena neposredna povezava z načrtom prehoda, saj je v njej navedeno, da je „za doseganje cilja iz Nacionalnega načrta prehoda na digitalno prizemno televizijo, tj. podobnega pokritja z digitalno prizemno televizijo v primerjavi s sedanjim pokritjem s prizemno televizijo, ki deluje z analogno tehnologijo, […] potrebna pomoč javnih organov"ter da bo „izvajanje sodelovanja […] formalizirano znotraj okvira iz Nacionalnega načrta prehoda na digitalno prizemno televizijo".

(31) Dodatki k okvirnim sporazumom (navedeni v odstavku 29) so bili med oktobrom in decembrom 2009 nato objavljeni v španskem uradnem listu skupaj s financiranjem razširitve pokritja v fazah II in III načrta prehoda. V teh dodatkih je „dejanje za razširitev pokritja" opredeljeno z nedvoumnim sklicem zgolj na prizemno tehnologijo (čeprav druge tehnologije pri tem niso formalno izključene) ([23]).

(32) Vlade avtonomnih skupnosti so začele izvajati razširitev po objavi okvirnih sporazumov iz leta 2008 in navedenih dodatkov ([24]). Javne razpise so organizirale same ali pa so za njihovo izvedbe zadolžile javno podjetje. Z MITT so se delno dogovorile za subvencije, ki so bile zato delno financirane iz centralnega proračuna, delno pa so jih financirale avtonomne skupnosti. V nekaterih primerih so avtonomne skupnosti za izvajanje razširitve pooblastile mestne svete.

(33) V državi sta na splošno potekali dve vrsti razpisov. Prvi so bili razpisi za razširitev pokritja, kar je pomenilo, da je bila zmagovalna družba zadolžena za zagotavljanje (pogosto pa tudi gradnjo) operativnega omrežja digitalne prizemne televizije. Naloge, ki jih je bilo treba izvesti, so vključevale zasnovo in projektiranje omrežja, prenos signala, uporabo omrežja in dobavo potrebne opreme. Druga vrsta so bili razpisi za dobavo strojne opreme, ki so bili organizirani za že obstoječa omrežja. Od zmagovalca razpisa se je pričakovalo, da bo omrežje posodobil s potrebno opremo, tj. da bo dobavil, namestil in aktiviral opremo.

(34) Pri večini razpisov se organi, ki so jih organizirali, izrecno, tj. v opredelitvi predmeta razpisa ([25]), in/ali implicitno, tj. v opisu tehničnih specifikacij ali opreme, ki se bo financirala ([26]), sklicujejo na prizemno tehnologijo in digitalno prizemno televizijo. V nekaj primerih, ko je izrecno navedena satelitska tehnologija, se ti sklici nanašajo na satelitske krožnike za sprejem satelitskega signala prek prizemnih televizijskih oddajnikov ([27]) ali na opremo za dostop do digitalne televizije na območju III ([28]). Zelo malo razpisov za razširitev je tehnološko nevtralnih in razpisi ne izključujejo drugih tehnologij, ki niso digitalna prizemna televizija ([29]).

(35) V razširitev na območje II je bilo v letih 2008 in 2009 vloženih skoraj 163 milijonov EUR iz centralnega proračuna (delno v obliki ugodnih posojil, ki jih je MITT dodelilo avtonomnim skupnostim ([30])) ter 60 milijonov EUR iz proračunov 16 preiskovanih avtonomnih skupnosti. Poleg tega so mestni sveti financirali razširitev v vrednosti približno 3,5 milijona EUR.

(36) Kot drugi korak po razširitvi digitalne prizemne televizije na območje II nekatere avtonomne skupnosti od leta 2009 organizirajo dodatne razpise ali sklepajo ustrezne pogodbe brez razpisov za upravljanje in vzdrževanje opreme, ki je bila digitalizirana in se je uporabljala med razširitvijo. V nasprotju s pomočjo za preklop ti ukrepi pomenijo stalno pomoč. Poleg tega te pogodbe niso tehnološko nevtralne, saj so namenjene upravljanju in vzdrževanju prizemnega omrežja, ki je bilo nameščeno na območju II. Skupni znesek sredstev, ki so bila v letih 2009–2011 dodeljena prek razpisov za upravljanje in vzdrževanje (stalna pomoč), je znašal vsaj 32,7 milijona EUR.

([22]) http://www.boe.es/boe/dias/2009/07/02/pdfs/BOE-A-2009-10972.pdf.
([23]) Glej, na primer, dodatek Andaluzije http://www.boe.es/boe/dias/2009/10/28/pdfs/BOE-A-2009-17108.pdf.
([24]) Skupaj je bilo med organi v zvezi z razširitvijo pokritja sklenjenih več kot 600 sporazumov – okvirnih sporazumov, dodatkov itd.
([25]) Npr. Estremadura, Asturija, Kanarski otoki, Katalonija, Madrid.
([26]) Npr. Aragonija.
([27]) Kot v primeru Aragonije ali Asturije.
([28]) Estremadura.
([29]) Komisija je analizirala vzorec 82 od 516 razpisov, organiziranih v vseh regijah, razen v Kastilji in Manči, od njih 17 za razširitev in 65 za dobavo. Samo 9 razpisov je bilo uvrščenih med tehnološko nevtralne: 3 razpisi za razširitev (Kastilja in León) in 6 razpisov za dobavo (5 na Kanarskih otokih in eden v Kantabriji).
([30]) Z izjemo Kastilje in Manče.

2.3 RAZLOGI ZA ZAČETEK POSTOPKA

(37) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija najprej ugotovila, da se zdi, da opisani ukrep izpolnjuje vsa merila iz člena 107(1) in da ga je zato mogoče šteti za državno pomoč.

(38) Ker trg radiodifuzije deluje na več ravneh, so bile v odločitvi o sprožitvi postopka opredeljene tri kategorije prejemnikov državne pomoči: (i) omrežni operaterji, (ii) dobavitelji strojne opreme, ki so sodelovali v razpisih za dobavo opreme, potrebne za razširitev, in (iii) izdajatelji televizijskega programa na televizijskih kanalih.

(39) Komisija je predhodno ugotovila, da je shema s financiranjem stroškov, povezanih z razširitvijo platforme digitalne prizemne televizije, morda ustvarila potencial za izkrivljanje konkurence ali dejansko izkrivljala konkurenco med ponudniki strojne opreme, dejavnimi pri različnih tehnologijah, ter med prizemnimi in satelitskimi platformami.

(40) Komisija je v predhodni oceni menila, da ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, in ni videla razlogov za njegovo združljivost z notranjim trgom, saj se pri njem ne bi moglo uporabiti nobeno odstopanje.

(41) Za dodatne podrobnosti o dejstvih glej odločitev o sprožitvi postopka, ki naj se šteje kot bistveni del tega sklepa.

3. **PRIPOMBE ŠPANIJE**

3.1 SPLOŠNE PRIPOMBE

(42) Španija in avtonomne skupnosti so v odzivu na odločitev o sprožitvi postopka predložile številne argumente ([31]). Te bi bilo mogoče razdeliti v dve širši kategoriji. Prvič, španski organi zagovarjajo neobstoj državne pomoči – ker gre za storitev splošnega gospodarskega pomena, ukrep ne pomeni pomoči, saj spada na področje javnih storitev javne radiodifuzije. Poleg tega ukrep ne daje nikakršnih prednosti. Drugič, četudi bi državna pomoč obstajala, bi bila na podlagi člena 106(2) ali člena 107(3)(c) združljiva, ker (a) je analogno omrežje že obstajalo in bi bila zgolj posodobitev obstoječe infrastrukture z vidika učinkovitosti cenejša od preklopa na novo platformo, (b) ker bi lahko le tehnologija digitalne prizemne televizije izpolnjevala potrebna merila kakovosti ter (c) ker so bili razpisi tehnološko nevtralni in bi lahko na njih sodelovali tudi operaterji drugih platform. Ti argumenti so povzeti spodaj.

3.2 ODSOTNOST POMOČI

3.2.1 **Storitve splošnega gospodarskega pomena**

(43) Po mnenju španskih organov omrežni operaterji zagotavljajo storitve splošnega gospodarskega pomena v smislu sodbe Altmark ([32]). Ker pa so za dejanja za razširitev pokritja odgovorne avtonomne skupnosti, je treba uporabo sodbe Altmark proučiti glede na posamezni primer, izpolnjevanje pogojev iz sodbe Altmark pa morajo dokazati avtonomne skupnosti same. Najbolj natančne argumente je predložila Baskija, ki je digitalizacijo izvedla prek javne družbe Itelazpi S.A. (v nadaljnjem besedilu: Itelazpi).

3.2.2 **Odsotnost prednosti**

(44) Španija je v zvezi s ponudniki strojne opreme izrazila stališče, da dejstvo o njihovi zmagi na razpisih za dobavo opreme izključuje obstoj dajanja prednosti.

([31]) Argumenti centralnih in regionalnih organov so skupaj predstavljeni kot mnenje Španije (ali španskih organov), z izjemo Baskije, ki je zahtevala uporabo pravil o nadomestilih za javne storitve.

([32]) Sodba Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans GMBH in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GMBH, C-280/00, Recueil, str. I-7747.

(45) V zvezi z omrežnimi operaterji je Abertis sicer glavni operater na območju I in ima v lasti 29 % lokacij na območju II, ki so bile posodobljene, vendar ne upravlja omrežja na območju II. Abertisu kot omrežnemu operaterju ukrep zato ne bi koristil.

(46) Omrežje upravljajo nekateri regionalni upravljavci, avtonomne skupnosti ali lokalni sveti, ki najemajo Abertisove prostore in opremo. Avtonomne skupnosti in lokalni sveti ne konkurirajo drugim omrežnim operaterjem ter zato nimajo konkurenčnih prednosti. Poleg tega ne prejemajo nobenih prihodkov, saj izdajatelji televizijskega programa ne plačujejo za zagotavljanje storitev prenosa na območju II.

(47) V zvezi z izdajatelji televizijskega programa Španija trdi, da je učinek preiskovanih ukrepov na izdajatelje televizijskega programa skoraj neobstoječ. Ukrepi niso povečali občinstva izdajateljev televizijskega programa v primerjavi s časom, ko so bili programi predvajani analogno, saj je 2,5 % ciljnega prebivalstva, pri katerem je potekala razširitev pokritja, že imelo analogno prizemno televizijo. Ukrepi posledično niso vplivali na finančno stanje teh podjetij.

3.3 ZDRUŽLJIVOST NA PODLAGI ČLENA 106(2) IN ČLENA 107(3)(c)

(48) Baskovski organi so navedli, da je državna pomoč, dodeljena Itelazpiju, združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 106 PDEU. V zvezi s tem so prepričani, da ukrep izpolnjuje vse pogoje Odločbe Komisije z dne 28. novembra 2005 o uporabi člena 86(2) Pogodbe ES za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljnjem besedilu: Odločba 86(2)) ([33]).

(49) Tudi ob odločitvi Komisije, da ukrepi, ki so jih španski organi sprejeli v zvezi z uporabo digitalne prizemne televizije na območju II, pomenijo državno pomoč in niso združljivi z notranjim trgom pri uporabi člena 106 PDEU, bi Španija še naprej trdila, da so zagotovo združljivi z notranjim trgom, saj je njihov namen zagotoviti doseganje cilja, ki je v interesu Skupnosti (prehod na digitalno radiodifuzijo), zato bi morali biti izvzeti na podlagi člena 107(3)(c) PDEU.

3.3.1 **Argumenti o učinkovitosti**

(50) Španija meni, da nacionalni tehnični načrt in načrt prehoda na nacionalni ravni nista načrta razširitve pokritja, saj se nanašata zgolj na preklop na območju I. Načrta sama po sebi ne omejujeta tehnoloških možnosti, ki so dostopne pri razširitvi pokritja. Okvirni sporazumi po drugi strani nimajo enakega regulativnega statusa kot načrta ter temeljijo na sporazumih med centralnimi in regionalnimi organi. Poleg tega po mnenju Španije ne vključujejo uporabe satelitskih in drugih tehnologij. Razširitev pokritja in izbiro tehnologije so izvedle avtonomne skupnosti, običajno prek razpisnega postopka. Eden takih razpisov, ki je bil izveden v avtonomni skupnosti Kastilja in León, je bil tehnološko nevtralen, sama izvedba takega razpisa pa dokazuje, da centralni organi niso vsiljevali prizemne tehnologije avtonomnim skupnostim.

(51) Čeprav se nekateri razpisi, ki so bili izvedeni drugje, sklicujejo na določene tehnične elemente prizemne tehnologije, je to mogoče utemeljiti z dejstvom, da prizemna radiodifuzija zahteva nekatere elemente, ki pri satelitski radiodifuziji niso prisotni in ki jih je bilo treba vključiti, da prizemne rešitve ne bi bile izključene iz razpisov.

(52) Španski organi se sklicujejo tudi na študijo možnosti zagotavljanja univerzalne storitve digitalne prizemne televizije s pomočjo različnih tehnologij (digitalna prizemna televizija in satelit), ki jo je MITT izvedlo julija 2007, tj. pred predlogom financiranja za razširitev pokritja z digitalno prizemno televizijo. Čeprav organi priznavajo, da je študija zgolj notranji dokument in se pozneje ni začela izvajati, kljub temu poudarjajo, da je upoštevala realistične stroške uporabe digitalne prizemne televizije ali satelitskega prenosa. V sklepnih ugotovitvah študije je navedeno, da ni mogoče vnaprej določiti, katera tehnologija je učinkovitejša ali cenejša za razširitev pokritja s televizijskim signalom. Izbrati bi jo bilo treba glede na posamezno regijo, po možnosti na podlagi študij, ki so jih izvedle zadevne avtonomne skupnosti in v katerih so proučeni dejavniki, kot so topografija, ozemeljska porazdelitev prebivalstva in stanje obstoječe infrastrukture.

([33]) Odločba Komisije 2005/842/ES z dne 28. novembra 2005 o uporabi člena 86(2) Pogodbe ES za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 312, 29.11.2005, str. 67), in Okvir Skupnosti za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve (UL C 297, 29.11.2005, str. 4) (v nadaljnjem besedilu: okvir).

3.3.2 **Kvalitativne zahteve**

(53) Predložena sta bila dva argumenta v zvezi s kakovostjo. Prvič, do danes nekodirani kanali digitalne prizemne televizije na tem območju niso bili na voljo prek satelitske radiodifuzije. Preklop na satelitsko platformo bi zato pomenil, da bi bila ta storitev za stranke plačljiva.

(54) Drugič, poleg nacionalnih kanalov je treba prenašati tudi regionalne kanale. Tehnologija digitalne prizemne televizije omogoča, da se v vsakem geografskem območju prenašajo tudi kanali navedenega območja. Na podlagi regionalnih in lokalnih kanalov ima prizemna televizija po vsej Španiji na voljo 1 380 frekvenc, ki ne zahtevajo nobenih tehničnih omejitev in razširitve radiodifuzije nad ciljno območje vsakega kanala. Po mnenju Španije to ne bi bilo mogoče pri satelitskih omrežjih, saj ne zagotavljajo možnosti geografske omejitve in bi bilo zato treba uporabiti večplasten sistem pogojnega dostopa. S tem bi se nadalje povečali stroški satelitske radiodifuzije, izdajatelji televizijskega programa pa ne bi hoteli odobriti dostopa do svojih kanalov, če ne bi bili prepričani, da je omejitev mogoča.

3.3.3 **Tehnološka nevtralnost**

(55) Po mnenju Španije dvostranski sporazumi med centralnimi in regionalnimi organi niso vsiljevali določene digitalizacijske tehnologije. Določali so le prenos na avtonomne skupnosti, skladen s stroški digitalizacije, ki so bili izračunani na podlagi domnevno učinkovite referenčne tehnologije, tj. digitalne prizemne televizije. Zato bi bilo treba po mnenju Španije upoštevati, da je prizemna analogna televizija ob razširitvi dosegala 98,5 % španskih gospodinjstev.

(56) Ob upoštevanju razpisa v Kantabriji, na katerega se sklicuje odločitev o sprožitvi postopka, španski organi poudarjajo, da je razpis, na katerem je zmagala Astra, zadeval območji II in III ter je bil njegov cilj tako zagotoviti univerzalno digitalno televizijo v Kantabriji. To bi imelo dvojen učinek na oceno primera.

(57) Prvič, kantabrijski projekt je postal neuspešen, ko so po dodelitvi pogodbe Astri nekateri glavni izdajatelji televizijskega programa obvestili Astro in kantabrijsko vlado, da ne bodo dovolili oddajanja svojih vsebin prek satelita. Namen načrta posledično ni bil več nedvomno izvedljiv. Drugič, glavni razlog za prekinitev pogodbe je bila odločitev centralne vlade, da zagotovi satelitsko pokritje na celotnem območju III v Španiji, in ne odločitev centralne vlade, da zagotovi financiranje za razširitev pokritja na območju II. Poleg tega je bila pogodba novembra 2008 prekinjena, ker je bilo do takrat jasno, da Astra ne bo mogla izpolniti svojih obveznosti. Astra zlasti ni pravočasno izvedla potrebnih del in ni prejela pooblastil izdajateljev nekodiranega televizijskega programa, da lahko oddaja njihove kanale.

(58) V okviru tega sklepa je kantabrijski projekt relevanten zgolj v smislu, da se lahko satelitska platforma šteje kot veljavna alternativa prizemni platformi. V zvezi s tem zgornji argumenti niso ustrezni. Pri odločitvi za satelitsko platformo na območju III so španski organi sprejeli nacionalni načrt in sprejeli posebno uredbo, ki od izdajateljev televizijskega programa zahteva, da se medsebojno uskladijo in izberejo enega skupnega ponudnika satelitske platforme. Podoben mehanizem bi se lahko uporabil tudi za območje II. Navedeni razlogi za prekinitev pogodbe ne postavljajo pod vprašaj dejstva, da bi satelitska tehnologija lahko bila veljavna platforma za prenos televizijskih signalov na območju II. Poleg tega jih je ovrglo tudi nacionalno sodišče Španije.

3.3.4 **Odsotnost izkrivljanja konkurence in trgovine**

(59) V zvezi s konkurenco med omrežnimi operaterji je Španija izrazila stališče, da prizemna in satelitska televizija pomenita dva popolnoma drugačna trga, zato preiskovani ukrepi na prizadetih trgih niso izkrivljali konkurence. Španija trdi, da preiskovani ukrepi ne vplivajo na trg znotraj Skupnosti, saj so namenjeni prebivalcem na omejenem geografskem območju. Ker gre za lokalne storitve, ni verjetno, da bi ukrep vplival na trgovanje med državami članicami.

3.4 UPORABA PRAVILA *DE MINIMIS*

(60) Španski organi so izrazili tudi stališče, da se pravilo *de minimis*, ki je bilo uvedeno z Uredbo Komisije (ES) št. 1998/2006 ([34]) o pomoči *de minimis*, nedvomno uporablja za znatni delež financiranja. Strojna oprema je bila kupljena neodvisno v posameznih avtonomnih skupnostih ali lokalnih svetih, zato bi bilo treba določbe *de minimis* proučiti na navedeni ravni. Ker so v teh primerih poznani natančen znesek, ki je bil izplačan, ter blago in storitve, ki so bile kupljene, je bila pomoč dovolj pregledna, da se lahko uporabijo pragovi *de minimis*.

3.5 STALNA DRŽAVNA POMOČ

(61) V zvezi z upravljanjem in vzdrževanjem centrov za razpošiljanje signala španski centralni organi menijo, da nista povezana z razširitvijo pokritja, ki ga delno financira MITT. Ministrstvo ni pristojno, da bi od svetov in avtonomnih skupnosti zahtevalo, da nadaljujejo upravljanje in vzdrževanje tudi po obdobju iz razpisov za razširitev pokritja. Zato ni mogoče zagotovo izključiti, da upravljanje in vzdrževanje nekaterih centrov ne bosta prekinjena zaradi znižanja proračunskih sredstev lokalnih svetov. Letne stroške upravljanja in vzdrževanja so centralni organi začasno ocenili na 10 % začetne naložbe. Med preiskavo je več avtonomnih skupnosti predložilo podrobnejše podatke o sredstvih, porabljenih za upravljanje in vzdrževanje omrežja digitalne prizemne televizije na območju II.

4. **PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI**

4.1 ASTRA

4.1.1 **Splošne pripombe**

(62) Astra prevzema svoje predhodno stališče, da so bili ukrepi, ki so vodili k preklopu na digitalno prizemno televizijo, usklajen načrt, ki je bil zasnovan na ravni centralne vlage in so ga izvajali regionalni organi. Astra pa je celo ob predpostavki, da je bila državna pomoč za razširitev pokritja zasnovana, organizirana in izvajana na regionalni ravni, prepričana, da ukrepi pomenijo nezakonito in nezdružljivo pomoč.

(63) V zvezi z razpisom v Kantabriji Astra v nasprotju s trditvami Španije vztraja, da bi morali pooblastila za dostopnost kanalov na satelitski platformi od izdajateljev televizijskega programa pridobiti kantabrijski organi. Čeprav so bili dopisi izdajateljev televizijskega programa poslani marca 2008, so kantabrijski organi avtonomnim skupnostim poleg tega ponudili drugo možnost, za katero so se odločili julija 2008.

4.1.2 **Obstoj državne pomoči**

(64) V zvezi s prednostjo omrežnih operaterjev, zlasti Abertisovo, Astra ugotavlja, da je Abertis kot dobavitelj strojne opreme zmagal na približno […] (*) razpisih v zvezi z digitalizacijo prizemnih lokacij na območjih z razširjenim pokritjem. Ker je Abertis operater platforme, digitalizacija omrežja koristi njegovi komercialni ponudbi izdajateljem televizijskega programa, saj bo omrežje digitalne prizemne televizije zdaj brez dodatnih stroškov dosegalo skoraj 100 % prebivalstva v nasprotju s 96/98 % prebivalstva, ki bi bilo prizemno digitalizirano, če izpodbijani ukrep ne bi obstajal. Poleg tega bi Abertisu koristilo tudi, da Astra kot glavni konkurenčni operater alternativne platforme z vstopom na območje II ne bi mogla obstati na španskem trgu.

(65) Po mnenju Astre je Abertis na podlagi ukrepov imel tudi druge prednosti. Prvič, sredstva španskih organov v področju uporabe preiskovanih ukrepov je izkoristilo znatno število Abertisovih prizemnih lokacij, ki jih dejansko upravlja Abertis. To zlasti velja za lokacije na območju, kjer mora signal zagotavljati RTVE (javni izdajatelj

([34]) Uredba Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči de minimis (UL L 379, 28.12.2006, str. 5).

(*) Zaupni podatki so v besedilu Sklepa označeni z […].

televizijskega programa), zasebni izdajatelji televizijskega programa pa te obveznosti nimajo (približno 2,5 % prebivalstva). Drugič, Astra trdi, da je imel Abertis zaradi državne pomoči posredne koristi na sosednjih trgih, npr. na prevoznem trgu. Poleg tega pritožnik ugotavlja, da preiskovani ukrep povzroča izkrivljanje konkurence na območju III ([35]).

(66) Astra meni, da bi morale biti satelitska in prizemna platforma del istega trga. Razlika med plačljivo in nekodirano televizijo tako ne bi bila pomembna v smislu konkurence med platformami. Satelitska in prizemna platforma že zdaj tekmujeta za prenos na plačljivi televiziji, saj obstajata vsaj dva plačljiva kanala, ki ponujata signal prek platforme digitalne prizemne televizije, eden od njiju pa je na voljo zgolj prek digitalne prizemne televizije. Po mnenju Astre so vsi sedanji pooblaščeni izdajatelji televizijskega programa poleg tega že predložili vladi zahtevo za pridobitev licence za predvajanje plačljivih vsebin.

(67) Astra meni, da preiskovani ukrepi niso bili sorazmerni. Navaja, da je preklop na digitalno prizemno televizijo zahteval znatne prilagoditve v stanovanjskih zgradbah in naložbo v napeljavo kablov. Za podkrepitev argumenta, da razširitev pokritja prek satelita ne bi bila dražja od razširitve prek prizemne platforme, se je Astra poleg tega sklicevala na svojo notranjo študijo o stroških, ki jo je predložila skupaj s pritožbo in je bila izvedena novembra 2008. V študiji so primerjani stroški razširitve pokritja ob uporabi obeh tehnologij – prizemne in satelitske. Predpostavke študije se razlikujejo od predpostavk, ki jih Španija in Abertis navajata v zvezi z več vidiki, med drugim glede stroškov satelitskih krožnikov in nujnega nakupa zunanjih dekodirnikov za sprejem digitalne prizemne televizije. Na podlagi ugotovitev študije je mogoče skleniti, da razširitev pokritja prek satelita ni bila nujno dražja od razširitve ob uporabi prizemne tehnologije. Astra je predložila tudi dodatne dokumente, s katerimi je želela dokazati, da se stroški namestitve in upravljanja obeh tehnologij ne razlikujejo znatno.

(68) Poleg tega Astra trdi, da zagotavljanje pogojnega dostopa do satelitske radiodifuzije ne ovira radiodifuzije nekodiranih kanalov. Sistemi pogojnega dostopa so na voljo po vsem svetu, njihova uporaba pa ni težka ([36]). Rešitev pogojnega dostopa, ki je bila predlagana za Kantabrijo, so sprejeli kantabrijski organi, ki so lahko odločali o tem, kateri uporabniki bodo lahko prejemali storitev. Ozemeljsko omejitev storitve je tako nadzorovala kantabrijska vlada. V zvezi s tem ni bilo potrebe po posebni prilagoditvi.

(69) V zvezi z ustreznostjo ukrepa Astra trdi, da je večje geografsko pokritje zahvaljujoč ekonomijam obsega povezano z večjo gospodarsko privlačnostjo za uporabo satelitske tehnologije. Z razdelitvijo ukrepa na območju II na več kot 600 lokalnih in regionalnih razpisov je satelitska tehnologija že izgubila znatno konkurenčno prednost. Čeprav španska vlada ni mogla naložiti ali poudariti potrebe po upoštevanju sinergij med regijami kot pogoja za dodelitev sredstev, bi lahko regije kljub temu upoštevale to možnost, s katero bi zagotovile izbiro stroškovno najučinkovitejše rešitve za svoje davkoplačevalce. Astra pravzaprav trdi, da je to skušala storiti pred intervencijo centralne španske vlade v korist prizemne tehnologije. Kantabrijski organi so po izbiri Astre na javnem razpisu sprva želeli prepričati druge regije, naj prav tako izberejo satelitsko platformo, saj bi s tem še zmanjšale svoje stroške.

4.1.3 **Stalna državna pomoč**

(70) Astra ponavlja, da del izpodbijanih ukrepov pomeni stalno državno pomoč, saj bodo vlade avtonomnih skupnosti stalno financirale stroške upravljanja in vzdrževanja lokalnih omrežij na območju II. Letni stroški upravljanja in vzdrževanja satelitske rešitve bi po Astrinih ocenah znašali 100 000 EUR na kanal letno, čeprav bi jih bilo mogoče zmanjšati, če bi se za satelitsko rešitev odločilo več regij, ne le ena.

4.2 PRIPOMBE ABERTISA

(71) Abertis je operater telekomunikacijske infrastrukture in dobavitelj omrežne opreme. Med drugim je lastnik družb Retevisión S.A. in TradiaS.A., ki upravljata telekomunikacijska omrežja in infrastrukture ter skrbita za njihovo delovanje.

([35]) Po mnenju Astre lahko Hispasat, satelitski ponudnik v skupni lasti Abertisa, ki deluje na območju III, zahvaljujoč sredstvom, ki so jih organi zagotovili na podlagi ukrepov za območje II, zagotavlja satelitsko zmogljivost izdajateljem televizijskega programa brez dodatnih stroškov. Nazadnje Astra trdi, da je bila Abertisu na podlagi ukrepa dodeljena izključna obveznost prenosa na območju III.

([36]) Trdi, da imajo satelitske platforme po svetu zelo veliko število uporabnikov s pogojnim dostopom in da večplastnost pogojnega dostopa ne ovira njene uporabe.

4.2.1 **Obstoj državne pomoči**

(72) Abertis najprej ugotavlja, da preiskovani ukrepi ne pomenijo državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU. Regionalni organi so zgolj kupovali blago in storitve po tržnih pogojih prek odprtih razpisov in so še vedno lastniki opreme, nameščene v centrih za razpošiljanje signala na območju II. Zato zunanjim prejemnikom nikoli niso bila prenesena niti sredstva niti kakršna koli digitalna oprema, kupljena z navedenimi sredstvi.

(73) Abertis poleg tega meni, da izpodbijani ukrepi niso dajali znatne gospodarske prednosti omrežnim operaterjem. Abertis trdi, da ne upravlja nobenih lokalnih omrežij na območju II (tudi kjer je lastnik z njimi povezanih centrov za razpošiljanje signala) ter zato ne more imeti nobenih neposrednih prednosti. Drugič, Abertis je na območju II deloval zgolj kot ponudnik strojne opreme. Tretjič, tudi kadar je digitalno opremo, ki je bila uporabljena za posodobitev centra za razpošiljanje signala, prodajal Abertis in je bila ta oprema pozneje nameščena v centru za razpošiljanje signala, ki pripada Abertisu, Abertis ni imel nobenih koristi. Abertis namreč navedene centre za razpošiljanje signala zgolj oddaja lokalnim omrežnim operaterjem pod tržnimi pogoji, na znesek najemnine, izplačane Abertisu, pa postopek digitalizacije ni vplival. Četrtič, Abertis vztraja, da prirastno povečanje v višini 1–2 % pri pokritju z omrežjem digitalne prizemne televizije ne pomeni gospodarske koristi za Abertis kot operaterja platforme na območju I. Nazadnje, digitalizacija območja II ne vpliva na ceno, ki jo Abertis lahko zaračunava izdajateljem televizijskega programa za storitve prenosa, zlasti ker Abertisovo oblikovanje cen za maloprodajne uporabnike nadzoruje španski regulativni organ Comision del Mercado de Telecomunicaciones (v nadaljnjem besedilu: CMT).

(74) V zvezi z lokalnimi omrežnimi operaterji na območju II (mestni sveti) Abertis meni, da gospodarska prednost ne more obstajati, saj se ti ne uvrščajo med podjetja v smislu člena 107(1) PDEU, poleg tega pa opravljajo javne storitve.

(75) Abertis je izrazil tudi mnenje, da preiskovani ukrep ni pomenil gospodarske prednosti za izdajatelje televizijskega programa. Preklop na digitalno radiodifuzijo na območju II ni povečal števila televizijskih gledalcev v primerjavi s številom gledalcev, ki so imeli dostop do analogne televizije pred začetkom postopkom prehoda na digitalno radiodifuzijo leta 2005.

(76) Abertis poleg tega meni, da izpodbijani ukrepi niso znatno vplivali na konkurenco med omrežnimi operaterji. Ker v zadnjih 20 letih nista pokazala zanimanja za zagotavljanje storitev prenosa na območju II niti Astra niti kak drug zasebni operater, to pomeni, da trg ni obstajal in da je bila za omogočanje storitev potrebna državna intervencija. Zlasti ne obstaja izkrivljanje konkurence med satelitsko televizijo in digitalno prizemno televizijo, saj gre za dva različna trga. Poleg tega digitalizacija prizemnih omrežij na območju II nikakor ni spremenila konkurenčne strukture zadevnih trgov, temveč je bila zgolj potrebna tehnična posodobitev obstoječe analogne platforme.

(77) Abertis trdi, da so storitve radiodifuzije, ki se zagotavljajo prek omrežij na območju II, omejene na nekatera osamljena območja, zaradi česar ne vplivajo na trgovanje med državami članicami.

(78) Če Komisija meni, da so zadevni javni organi ali z njimi povezana podjetja podjetja v smislu člena 107(1) PDEU, Abertis trdi, da so bila sredstva za pokritje preklopa na digitalno radiodifuzijo na območju II nadomestilo za zagotavljanje javne storitve. Zato Abertis meni, da izpodbijani ukrepi izpolnjujejo pogoje iz sodbe Altmark, zaradi česar državna pomoč ni prisotna.

4.2.2 **Obstoječa pomoč**

(79) Po mnenju Abertisa se je uporaba omrežij za radiodifuzijo na območju II začela leta 1982 v neliberaliziranem sektorju radiodifuzije. Takrat je Država Španija imela zakoniti monopol na trgu prizemne radiodifuzije. Za financiranje namestitve, vzdrževanja in upravljanja lokalnih omrežij na območju II, ki so bila vzpostavljena pred liberalizacijo tega sektorja, se zdaj uporabljajo javna sredstva. Zato preiskovani ukrep pomeni stalno obstoječo pomoč.

4.2.3 **Združljivost**

(80) Abertis trdi, da bi bila potencialna državna pomoč združljiva na podlagi določb člena 106 PDEU, saj izpolnjuje pogoje iz člena 86(2) Odločbe.

(81) V nasprotnem primeru bi bila potencialna pomoč kljub vsemu združljiva s členom 107(3)(c) PDEU. Prvič, cilj ukrepov, ki so jih sprejeli španski organi, je pospešiti postopek preklopa na digitalno radiodifuzijo v Španiji, ki je bil v praksi odločanja Komisije o državni pomoči prepoznan kot cilj skupnega interesa. Drugič, pomoč je bila ustrezen instrument, saj je digitalna prizemna televizija veliko ustreznejša tehnologija za razširitev pokritja ([37]). Poleg gospodarskih razlogov Abertis ugotavlja tudi, da izdajatelji televizijskega programa ne marajo uporabljati satelitskih platform zaradi omejitev, ki jih imajo pri nakupu pravic za vsebine njihovih nekodiranih programov. Ti večinoma kupijo pravico do radiodifuzije vsebin zgolj prek posebne platforme, tj. digitalne prizemne televizije, saj ta tehnologija omogoča ciljno usmerjen prenos in geografske omejitve. Poleg tega so ukrepi sorazmerni, saj zajemajo le stroške, ki so nujno potrebni za preklop s storitev analogne televizije na storitve digitalne televizije na območju II. Izpodbijani ukrepi podpirajo le stroške, povezane z digitalizacijo centrov za razpošiljanje signala na območju II, ki se izvaja z nakupom in namestitvijo digitalne opreme.

(82) V zvezi s tehnološko nevtralnostjo ukrepa Abertis ugotavlja, da prizemna tehnologija ni bila edina rešitev, o kateri je razmišljala španska vlada. Poleg tega je bila na območju III satelitska platforma navsezadnje izbrana kot najustreznejša tehnološka možnost za zagotavljanje storitev digitalne televizije. Še pomembneje, Abertis na podlagi predloženih študij o stroških ([38]) trdi, da je digitalna prizemna televizija najustreznejša in najcenejša platforma za zagotavljanje storitev digitalne televizije na območju II, ki bi omogočala enako pokritje kot pred izklopom analogne radiodifuzije.

4.3 PRIPOMBE DRUŽBE RADIODIFUSIÓN

(83) Radiodifusión je relativno nov ponudnik na trgu storitev prenosa avdiovizualnega signala, ki je bil v evidenco operaterjev CMT vpisan novembra 2005.

(84) Radiodifusión se na splošno strinja z odločitvijo o sprožitvi postopka in podpira mnenja Komisije, hkrati pa predlaga nekaj dodatnih stališč, navedenih spodaj. Strinja se, da državna pomoč ne izpolnjuje zahtev iz sodbe Altmark in pomeni znaten prenos državnih sredstev.

(85) Preiskovana shema državne pomoči je koristila omrežnim operaterjem, ki že delujejo na podeželskih območjih. Pravzaprav je na zadevnem trgu, za katerega so značilne visoke ovire za vstop, ukrep, ki je koristil že prevladujočemu operaterju, povzročil ponovitev istih zgodovinskih vzorcev monopola. Natančneje, Abertis je lahko okrepil svoj monopolni položaj in dejansko uporabil javno financiranje za razvoj novega, bolj strnjenega omrežja, ki mu bo omogočil konkuriranje na novih trgih.

(86) Radiodifusión trdi, da preiskovana državna pomoč ni sorazmerna. Da bi bila pomoč v skladu z zahtevo po sorazmernosti, bi morala biti omejena na nujno potrebno, tj. uporabljati bi se morala samo na oddaljenih podeželskih območjih, ter bi morala enako koristiti vsem operaterjem tako, da bi zahtevala učinkovito izvajanje obveznosti dostopa.

([37]) Abertis se pri primerjavi stroškov uporabe digitalne prizemne televizije in satelitske tehnologije pri zagotavljanju digitalnih televizijskih storitev na območju II sklicuje na svojo študijo o stroških, izvedeno januarja 2010. V skladu s to študijo bi skupni stroški uporabe digitalne prizemne tehnologije v 10-letnem obdobju znašali približno 286 milijonov EUR, medtem ko bi bili skupni stroški uporabe satelitske tehnologije v istem obdobju približno 532 milijonov EUR. Abertis je to notranjo študijo predložil zunanji računovodski družbi, ki je v svojem poročilu potrdila ugotovitve študije ter ob tem izpostavila, da so ocene stroškov satelitske tehnologije in digitalne prizemne tehnologije konservativne. Obe študiji pa sta potrdili ustreznost primerjave stroškov in ugotovitev, da bi bila uporaba satelitske tehnologije za zagotavljanje digitalnih televizijskih storitev na območju II znatno dražja od uporabe digitalne prizemne tehnologije, zlasti zaradi višjih gospodarskih in socialnih stroškov, ki jih morajo uporabniki nositi pri satelitski tehnologiji.

([38]) Na podlagi navedenih študij bi satelitska tehnologija povzročala višje stroške zagotavljanja zadevnih storitev. Navedene stroške bi morali poleg izdajateljev televizijskega programa in lokalnih omrežnih operaterjev pokrivati tudi gledalci. V sklepnih ugotovitvah študije o stroških, ki jo je izvedel Abertis, je bilo navedeno tudi, da bi uporaba satelitske tehnologije zahtevala dodatno približno šestmesečno obdobje, preden bi bil mogoč preklop na digitalno radiodifuzijo, saj bi uporabniki na območju II potrebovali čas za nakup in namestitev satelitskih sprejemnikov, krožnikov itd. To bi povzročilo dodatne stroške v zvezi s sočasnim oddajanjem (analogna in digitalna platforma, ki izvajata hkratno radiodifuzijo) v navedenem obdobju.

4.4 PRIPOMBE IZDAJATELJEV TELEVIZIJSKEGA PROGRAMA

(87) Izdajatelji televizijskega programa so predložili pripombo, da ukrep ne more pomeniti državne pomoči, saj ni pomenil finančne prednosti za nobeno družbo, zlasti ne za izdajatelje televizijskega programa. Ukrepi niso povečali občinstva izdajateljev televizijskega programa v primerjavi s časom analogne radiodifuzije. Poleg tega prebivalci območij razširjenega pokritja, tj. podeželskih, oddaljenih in redko poseljenih območij, nimajo nobenega učinka na oglaševalski trg in niso del ciljnega občinstva izdajateljev televizijskega programa. V teh okoliščinah javni operaterji niso povišali oglaševalskih pristojbin zaradi razširitve.

(88) Izdajatelji televizijskega programa so izrazili tudi stališče, da niso nameravali preiti na satelitsko platformo, kjer bi njihovi programi konkurirali na stotine drugim kanalom. Prednost prizemne platforme je njena omejena zmogljivosti, ki za komercialne izdajatelje nekodiranega televizijskega programa pomeni manjšo konkurenco. Poleg tega so poudarili, da običajno kupujejo vsebine zgolj za prizemno platformo. Razlog za to je, da prizemna radiodifuzija zagotavlja geografsko omejenost prenosov, kar za satelitsko radiodifuzijo ne velja.

(89) Izdajatelji televizijskega programa so nadalje vztrajali, da so po zmagi Astre na kantabrijskemu razpisu obvestili kantabrijske organe, da bodo nasprotovali satelitski radiodifuziji, saj so kupili pravice za radiodifuzijo vsebin zgolj prek prizemne platforme.

5. **PRAVNA PRESOJA**

5.1 PRAVNA PODLAGA POMOČI

(90) Kot je podrobno opisano v odstavkih 23 do 31 oddelka 2.2, je pravni okvir za preklop na digitalno radiodifuzijo v Španiji večplastna mreža različnih aktov, ki so jih v obdobju štirih let izdali centralna vlada ter regionalni in lokalni organi. Nacionalni tehnični načrt iz leta 2005 in načrt prehoda iz leta 2007 urejata predvsem prehod na digitalno prizemno televizijo na območju I, hkrati pa sta temelj za nadaljnje ukrepe za razširitev na območju II. Te ukrepe za razširitev so regionalni organi izvajali po sklenitvi več okvirnih sporazumov s centralno vlado (okvirni sporazumi iz leta 2008), dodatkih iz leta 2008 k prejšnjim okvirnim sporazumom iz leta 2006 ter dodatkih iz leta 2009 k okvirnim sporazumom iz leta 2008.

(91) Na podlagi sklenitve teh sporazumov in dodatkov so regionalni in/ali lokalni organi izvedli vrsto ukrepov z namenom razširitve pokritja z digitalno prizemno televizijo na območju II, predvsem prek javnih razpisov, kot so opisani v odstavkih 32 do 35. Komisija zato meni, da so različni akti, ki so bili sprejeti na centralni ravni, ter sporazumi, ki so bili sprejeti in spremenjeni med MITT in avtonomnimi skupnostmi, temelj za shemo pomoči za razširitev pokritja na območju II. Na podlagi teh aktov in sporazumov so avtonomne skupnosti sprejele ukrepe, ki niso bili tehnološko nevtralni ([39]). Nacionalni tehnični načrt sicer ureja preklop na digitalno prizemno televizijo na območju I, vendar hkrati pooblašča lokalne organe, da lahko v sodelovanju z avtonomnimi skupnostmi vzpostavljajo dodatne centre za razpošiljanje signala, ki so potrebni za zagotovitev sprejema digitalne prizemne televizije na območju II. Zato je centralna vlada takrat že predvidela razširitev pokritja z digitalno prizemno televizijo. Pooblastilo, vsebovano v glavnem zakonskem aktu, ki ureja preklop na digitalno televizijo, se sklicuje zgolj na prizemno platformo. V praksi so avtonomne skupnosti zato uporabile smernice centralne vlade o razširitvi digitalne prizemne televizije ([40]).

([39]) Te smernice so del zadevnih dokumentov centralne vlade. V okvirnih sporazumih, podpisanih decembra 2008, z naslovom *Okvirni sporazum o sodelovanju med Ministrstvom za industrijo, turizem in trgovino ter avtonomno skupnostjo […] za razvoj nacionalnega načrta prehoda na digitalno prizemno televizijo* je zlasti določen seznam dejavnosti, ki jih bodo centralni in regionalni organi financirali, da bi dosegli pokritje z digitalno televizijo, enako obstoječemu pokritju z analogno televizijo. Po eni strani je v njih naveden sklic na obstoječe centre za razpošiljanje signala, ki so jih posodobili izdajatelji televizijskega programa (centri digitalne prizemne televizije na območju I), po drugi pa se sklicujejo na „razširjene lokacije pokritja“ – dodatne centre, ki jih bo treba uporabiti za zagotovitev enakega prodora digitalne televizije. Ker obstoj centrov za razpošiljanje signala zahteva zgolj digitalna prizemna tehnologija, se zdi očitno, da načrtovani ukrepi zadevajo le digitalno prizemno tehnologijo. Nadalje se dodatki k okvirnim sporazumom, ki so bili podpisani med oktobrom in decembrom 2009, nanašajo na financiranje razširitve pokritja. V opredelitvi pojma „dejanja za razširitev pokritja“ se izrecno sklicujejo zgolj na prizemno tehnologijo.

([40]) Na srečanjih z avtonomnimi skupnostmi je MITT izrazilo svoj cilj, tj. zagotoviti prehod na digitalno prizemno televizijo tudi na območju II. To potrjuje predstavitev, ki je javno dostopna na spletu in pod katero se je podpisalo MITT. http://www.fenitel.es/asamblea08/PONENCIAS/4SETSI.pdf. To potrjujejo tudi navedbe avtonomnih skupnosti, predložene kot odgovor na zahtevo Komisije po informacijah. Avtonomne skupnosti se v svojih odgovorih izrecno sklicujejo na nacionalni načrt prehoda, ki je bil sprejet s Kraljevo uredbo 944/2005, in na načrta Avanza. Glej, na primer, odgovor Estremadure: „V skladu s … Kraljevo uredbo 944/2005 … o odobritvi nacionalnega tehničnega načrta za digitalno prizemno televizijo, ki določa lokalno pobudo v zvezi z razširitvijo pokritja z digitalno prizemno televizijo …“.

(92) Da bi Komisija potrdila to trditev, je preiskala vzorec posameznih razpisov, ki so jih izvedle avtonomne skupnosti same. S tem preverjanjem je bila potrjena zgornja ugotovitev, saj velika večina proučenih razpisov ni bila tehnološko nevtralna.

(93) Državna pomoč za uporabo digitalne prizemne televizije na območju II je bila dejansko izplačana ob prenosu sredstev centralnih in regionalnih organov upravičencem. Posamezne avtonomne skupnosti so izplačilo prejele v različnih obdobjih. Na podlagi prejetih informacij so prvi razpisi potekali julija 2008 ([41]). V Prilogi je izračun zneskov pomoči glede na regijo.

O stalni pomoči za upravljanje in vzdrževanje omrežij se ni odločalo na centralni ravni. Nekatere avtonomne skupnosti (glej rubriko „Tekoči stroški" v Prilogi k Sklepu) so namreč v svojih uradnih listih ([42]) objavile razpise za upravljanje in vzdrževanje obstoječih digitalnih prizemnih omrežij.

5.2 OCENA DRŽAVNE POMOČI NA PODLAGI ČLENA 107(1) PDEU

5.2.1 **Obstoj pomoči v smislu člena 107(1) PDEU**

(94) Zadevni ukrep, ki vključuje stalno pomoč za upravljanje in vzdrževanje, kot je opisana v odstavku 36, se lahko označi kot državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, v katerem so opredeljeni pogoji za obstoj državne pomoči. Prvič, obstajati mora državna intervencija ali intervencija iz državnih sredstev. Drugič, prejemniku mora dati selektivno gospodarsko prednost. Tretjič, pomoč mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljala konkurenco. Četrtič, intervencija mora vplivati na trgovino med državami članicami.

5.2.1.1 *Državna sredstva*

(95) Zadevni ukrep izhaja iz zgornjega sistema zakonskih aktov, ki je bil sprejet na centralni ter regionalni in lokalni ravni, ter iz sporazumov, ki so bili sklenjeni med različnimi ravnmi španske uprave. Poleg tega Španija ni izpodbijala ugotovitve iz odločitve o sprožitvi postopka, da je bil ukrep financiran iz proračunskih sredstev. Vendar je vztrajala, da je bil financiran iz centralnih ter regionalnih in občinskih proračunov. Izrazila je tudi stališče, da je zadevni ukrep dejansko vključeval le prenos sredstev med različnimi upravami. Španija ni izpodbijala samega dejstva, da sredstva prihajajo predvsem iz centralnega proračuna ter le delno iz regionalnih in lokalnih proračunov. Poleg tega ukrep ni vključeval zgolj prenosa sredstev med upravami, saj so bila sredstva na koncu uporabljena za uporabo omrežja digitalne prizemne televizije pri subjektih, ki opravljajo gospodarsko dejavnost (kot je pojasnjeno v oddelku 5.2.1.2).

(96) V teh okoliščinah se sklene, da je bil preiskani ukrep financiran neposredno iz državnega proračuna ter iz proračunov posameznih avtonomnih skupnosti in lokalnih korporacij. Stalna pomoč, kot je opisana v odstavku 36, ni bila financirana iz centralnega državnega proračuna, temveč neposredno iz proračuna avtonomnih skupnosti. Zato ga je mogoče pripisati državi in vključuje uporabo državnih sredstev.

5.2.1.2 *Gospodarska prednost za subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost*

(97) Zadevni ukrep pomeni prenos državnih sredstev nekaterim podjetjem. Čeprav v Pogodbi pojem podjetja ni opredeljen, lahko pomeni kakršno koli fizično ali pravno osebo, ne glede na pravni status in način financiranja, ki

([41]) Razpis za dobavo opreme z dne 30. julija 2008, ki ga je objavila avtonomna skupnost La Rioja, ter razpis za razširitev SE/CTTI/06/08 z dne 27. julija 2008, ki ga je objavila avtonomna skupnost Katalonija.

([42]) Glej, na primer, resolucijo organov Kastilje in Leóna: RESOLUCIÓN de 24 de septiembre de 2012, de la Dirección General de Telecomunicaciones, por la que se anuncia la licitación del servicio: Contrato de servicios para la conservación y renovación tecnológica de las infraestructuras de televisión digital de la Junta de Castilla y León. Expte.: Serv 05-4/12; BOCYL 10 Octubre 2012.

opravlja gospodarsko dejavnost. Glede na prakso Komisije, kot jo potrjujejo sodišča, se delovanje omrežij televizijskega prenosa šteje za gospodarsko dejavnost ([43]), podobno kot v drugih primerih v zvezi z upravljanjem infrastrukture, ki jo opravljajo regionalni organi ([44]). V zadevnem primeru je večina javnih podjetij ali mestnih svetov vpisana v evidenco CMT kot omrežni operaterji. To kaže, da ponujajo posebne storitve, ki v skladu z uveljavljeno prakso primerov pomenijo gospodarsko dejavnost. Trg obstaja, če so drugi operaterji pripravljeni ali zmožni zagotavljati zadevno storitev, kar v tem primeru velja. Astra je, na primer, pred izvajanjem razširitve pokritja na območju II organizirala več srečanj z avtonomnimi skupnostmi, na katerih jim je predstavila svojo ponudbo. Poleg tega je Astra marca 2008 sodelovala na tehnološko nevtralnem razpisu za zagotavljanje digitalne televizije na območju II in območju III, ki ga je organizirala Kantabrija, ter na njem tudi zmagala. Dejstvo, da javna podjetja in mestni sveti ne prejemajo nadomestila za storitve, ki jih opravljajo, ne izključuje, da bi zadevne dejavnosti lahko pomenile gospodarsko dejavnost ([45]).

(98) Komisija se ne strija z argumentom Španije, da upravljanje prizemnega omrežja, ki ga opravljajo avtonomne skupnosti, javna podjetja in mestni sveti, spada med izvajanje uradnih pooblastil javnega organa ter zato ne spada v področje uporabe člena 107 PDEU. Priznava se, da dejavnosti, povezane z državnimi prerogativami, ki jih izvaja država sama ali organi, ki delujejo znotraj svojih javnih pooblastil, ne pomenijo gospodarskih dejavnosti za namene pravil konkurence ([46]). To so dejavnosti, ki so del poglavitnih funkcij države ali so z navedenimi funkcijami povezane po svoji naravi, cilju in pravilih, ki jih morajo upoštevati. Sodna praksa sodišč vključuje več primerov dejavnosti, ki spadajo v to kategorijo, s katerimi se vzpostavlja razlika med izključno državnimi dejavnostmi in komercialnimi dejavnostmi, ki jih lahko opravlja državni subjekt. Na tem seznamu so dejavnosti, povezane z vojsko ali policijo, vzdrževanjem in izboljšavami varnosti zračne plovbe, nadzorom zračnega prometa ([47]), nadzorom onesnaženja zraka, kar je naloga javnega interesa, ki je del poglavitnih funkcij države v zvezi z varstvom okolja na pomorskih območjih ([48]), dejavnosti standardizacije ter s tem povezanih dejavnosti raziskav in razvoja ([49]).

(99) Glede na to Komisija meni, da v zadevnem primeru upravljanje prizemnega omrežja za radiodifuzijo ne spada med obveznosti ali prerogative države in ni tipična dejavnost, ki bi jo lahko opravljala samo država. Proučevane storitve niso tipične storitve javnega organa in so po svoji naravi gospodarske, kar dokazuje dejstvo, da je na trgu na območju I dejavnih več podjetij. Drugič, za zagotavljanje te storitve na območju II se je zavzemalo zasebno podjetje, ki ni odvisno od nobenega javnega organa, tj. Astra (kar dokazuje njena udeležba na razpisu v Kantabriji leta 2008). Tretjič, uporaba omrežja na območju II zadeva zgolj prenos nacionalnih in regionalnih zasebnih kanalov ([50]). Posledično se sklene, da upravljanje prizemnega omrežja, ki ga opravljajo avtonomne skupnosti, javna podjetja in mestni sveti, ne spada med izvajanje uradnih pooblastil javnega organa.

Neposredni upravičenci pomoči

(100) Operaterji platforme digitalne prizemne televizije so neposredni upravičenci izpodbijanih ukrepov, saj so prejeli sredstva za posodobitev in razširitev svojega omrežja na območju II. Podobno izkoriščajo ugodnosti stalne pomoči za upravljanje in vzdrževanje teh omrežij. Avtonomne skupnosti so izbrale različne pristope k izvajanju razširitve pokritja, zato so bile posledično opredeljene različne vrste neposrednih upravičencev.

([43]) Odločitve Komisije N 622/03 Digitalisierungsfonds Avstrija, C 25/04 DVB-T Berlin Brandenburg (točka 62), C 34/06 DVB-T Severno Porenje-Vestfalija (točka 83) in C 52/05 Mediaset (točka 96).

([44]) Sodba z dne 17. decembra 2008 v zadevi Ryanair proti Komisiji, T-196/04, ZOdl., str. II-2379, točka 88, ter sodba z dne 24. oktobra 2002 v zadevi Aéroports de Paris proti Komisiji, C-82/01 P, Recueil, str. I-9297, točke 107–109 ter 121–125.

([45]) Glej sodbo z dne 24. marca 2011 v skupnih zadevah Freistaat Sachsen in Land Sachsen-Anhalt, T-443/08, ter Mitteldeutsche Flughafen AG in Flughafen Leipzig-Halle GmbH, T-455/08, ZOdl., str. II-01311, točka 115, v kateri Sodišče navaja: „Dejstvo, da dejavnosti ne opravljajo zasebni operaterji in da je dejavnost neprofitna, ni relevantno merilo za uvrstitev navedene dejavnosti med gospodarske dejavnosti […].“

([46]) Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL C 8, 1.1.2012, str. 4).

([47]) Sodba z dne 19. januarja 1994 v zadevi SAT/Eurocontrol, C-364/92, Recueil, str. I-43, točke 19 do 30, in sodba z dne 26. marca 2009 v zadevi Selex, C-113/07 P, ZOdl., str. I-2207.

([48]) Sodba z dne 18. marca 1997 v zadevi Calì & Figli, C-343/95, Recueil, str. I-1547, točka 22.

([49]) Sodba z dne 12. decembra 2006 v zadevi Selex, T-155/04, ZOdl., str. II-4797, točke 73–82, ki je bila potrjena s sodbo z dne 26. marca 2009 v zadevi Selex, C-113/07, ZOdl., str. I-2307.

([50]) Kot je določeno v oddelku 2.1.3, morajo javni izdajatelji televizijskega programa pokrivati 98 % prebivalstva in morajo območje II zato pokrivati s svojimi sredstvi. Poleg tega se nacionalni javni televizijski kanali RTVE in regionalni javni kanali prenašajo po drugem omrežju. Medtem ko zasebni izdajatelji televizijskega programa uporabljajo signal enofrekvenčnega omrežja (Single Frequency Network – SFN), javni izdajatelji televizijskega programa uporabljajo omrežje Red Global Española (RGE). Zaradi teh razlik prizemni objekti zahtevajo drugačno opremo za obe omrežji.

(101) Prvič, nekatere avtonomne skupnosti ([51]) so nalogo razširitve pokritja zaupale javnemu podjetju, ki občasno deluje kot telekomunikacijska družba. Ta podjetja so organizirala razpise za razširitev pokritja in prepustila nalogo zmagovalcu razpisa ali pa so razširitev izvedla sama po nakupu potrebne strojne opreme.

(102) Ta javna podjetja lahko zdaj na podlagi javne subvencije upravljajo omrežje digitalne prizemne televizije na območju II. Poleg tega lahko uporabljajo novo infrastrukturo za zagotavljanje drugih storitev, npr. WiMax (brezžični širokopasovni standardi, ki zagotavljajo fiksno ali mobilno širokopasovno povezavo), digitalnega radia, mobilne televizije (DVB-H) ali kolokacijskih storitev osnovnemu širokopasovnemu omrežju Telefonice na podeželskih območjih in operaterjem mobilne telefonije. Zaradi teh ekonomij obsega imajo omrežni operaterji digitalne prizemne televizije možnost povišati prihodke iz javno financirane infrastrukture.

(103) Količinsko opredeljiva prednost javnih podjetij je znesek sredstev, ki so jih prejela za razširitev pokritja.

(104) Drugič, nekatere avtonomne skupnosti ([52]) so na regionalni ravni same objavile razpise za razširitev digitalne prizemne televizije. Španija trdi, da je bila velika večina razpisov namenjena dobavi strojne opreme in opreme ter da so družbe, ki so zmagale na takih razpisih, delovale kot dobavitelji strojne opreme. To naj bi veljalo tudi za Abertis, Tradio in Retevisión. Rezultati preiskave pa kažejo, da je bilo znatno število razpisov organizirano za razširitev pokritja in ne le za dobavo opreme ([53]). Zato Komisija v nasprotju s trditvami Španije meni, da so Abertis in druge družbe sodelovali v takih razpisih kot omrežni operaterji ([54]). V zadevnem primeru so zmagovalci teh razpisov imeli konkurenčno prednost pred drugimi omrežnimi operaterji, ki v izbirnem postopku sploh niso imeli možnosti sodelovati. Njihova prednost je vsota sredstev, ki so jih prejeli za razširitev na podlagi tehnološko nenevtralnega razpisa.

(105) Tretjič, nekatere avtonomne skupnosti ([55]) so dodelile sredstva za razširitev pokritja z digitalno prizemno televizijo mestnim svetom. Španija trdi, da so bili to zgolj prenosi sredstev med različnimi ravnmi uprave in da z razširitvijo omrežij v lasti mestnih svetov sveti samo izvajajo svoje upravne obveznosti do prebivalcev. Vendar Španija priznava, da so lokalne korporacije delovale kot omrežni operaterji, da so mnoge od njih vpisane v seznam omrežnih operaterjev CMT in da so dejansko izvedle razširitev omrežja, v nekaterih primerih prek razpisnega postopka. Komisija zato meni, da so lokalne korporacije, ki delujejo kot lokalni omrežni operater digitalne prizemne televizije, neposredne upravičenke do pomoči. Njihova prednost je znesek, ki so ga za razširitev pokritja prejele od regionalnih in centralnih organov. To se uporablja tudi, če je bila razširitev delno financirana iz lastnih sredstev lokalne korporacije, ki pomenijo pomoč za podjetje ali dejavnost.

(106) Abertis in Retevisión sta bila na splošno glavna upravičenca razpisov. Na podlagi prejetih informacij se zdi, da sta skupaj prejela približno […] skupnega zneska sredstev, namenjenih razširitvi pokritja: vsaj […] milijonov EUR na podlagi razpisov za razširitev pokritja z omrežjem.

(107) Poleg tega so nekatere avtonomne skupnosti dodelile državno pomoč za upravljanje in vzdrževanje omrežij. Te naloge izvajajo javna podjetja, mestni sveti ali pa se prek razpisa dodelijo, na primer, lastnikom centrov za razpošiljanje signala. Centralni španski organi so predložili pripombo, da niso naložili nobene obveznosti za upravljanje in vzdrževanje digitaliziranih lokacij ter da so o tem odločale avtonomne skupnosti same. Med preiskavo je več avtonomnih skupnosti predložilo številčne podatke, ki kažejo, da so dejansko financirale upravljanje in

([51]) Aragon telecom, Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias S.A., Multimedia de les Illes Balears S.A., Instituto Tecnologico de Canarias, Sociedad Regional de Cantabria I+D+I (IDICAN), RETEGAL in Itelazpi so, na primer, javne družbe, ki jim je bila dodeljena naloga razširitve in so zato organizirale razpise za dobavo potrebne opreme za digitalizacijo centrov za radiodifuzijo. Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria, Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació in Catalunya in Agencia de Informatica y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid so bili zadolženi za organizacijo razpisov za razširitev pokritja z digitalno prizemno televizijo, pri čemer so razširitev izvedli uspešni kandidati na razpisu. OPNATEL in Navarra sta bila zadolžena za izvedbo razširitve in sta kupila potrebno opremo brez razpisov.

([52]) Na primer Andaluzija, Kastilja in León, Estremadura, Murcia, La Rioja in Valencija.

([53]) Kot je bilo pojasnjeno v odstavku 33, je bila zmagovalna družba pri razpisih za razširitev pokritja zadolžena za zagotavljanje, pogosto pa tudi za gradnjo operativnega omrežja digitalne prizemne televizije. Potrebne naloge so v ta namen vključevale zasnovo in projektiranje omrežja, prenos signala, uporabo omrežja in dobavo potrebne opreme. Poleg tega so bili za že obstoječa omrežja organizirani razpisi za dobavo strojne opreme. Od zmagovalca takih razpisov se je pričakovalo, da bo omrežje posodobil s potrebno opremo, tj. da bo dobavil, namestil in aktiviral opremo.

([54]) Npr. Abertis in Retevisión sta zmagala na nenevtralnih razpisih za razširitev pokritja v Estremaduri ter Kastilji in Leónu ter prejela skupni znesek […] milijonov EUR.

([55]) Andaluzija, Kanarski otoki, Estremadura, Murcia.

vzdrževanje centrov za razpošiljanje signala na območju II, zlasti od leta 2009, po koncu začetnega dvoletnega obdobja delovanja in vzdrževanja iz pogodb z uspešnimi kandidati na razpisu. To se šteje za stalno pomoč, katere neposredni upravičenci so podjetja, ki jim je bila dodeljena naloga upravljanja in vzdrževanja digitaliziranega prizemnega omrežja na območju II.

(108) Nazadnje, Abertisu na splošno tudi koristi izključitev drugega operaterja platforme s trga prenosa nekodiranih televizijskih signalov v Španiji ([56]).

Posredni upravičenci pomoči

(109) Omrežni operaterji. Omrežni operaterji, ki so sodelovali na razpisih za razširitev pokritja, ki so jih organizirala javna podjetja v okviru prvega scenarija, opisanega v odstavku 101, so posredni upravičenci pomoči. Javna podjetja niso sama izvedla razširitve in niso obdržala sredstev, namenjenih razširitvi pokritja, temveč so jih prenesla omrežnim operaterjem prek razpisov za razširitev. Ti razpisi za razširitev so bili namenjeni zgolj operaterjem prizemnih omrežij. Ti so zato imeli koristi zaradi izključitve satelitskih operaterjev. Poleg tega je bil konkurenčni pritisk na operaterje prizemnih omrežij zaradi majhnega števila operaterjev na trgu omejen. Kot je bilo poudarjeno za neposredne upravičence, imajo posredni upravičenci poleg tega koristi uporabe nove infrastrukture za zagotavljanje drugih storitev (kot so WiMax, digitalni radio, mobilna televizija itd.). Prednost, ki jo imajo ti omrežni operaterji, je enaka vsoti sredstev, prejetih po razpisu za razširitev ([57]).

(110) Dobavitelji strojne opreme.V nasprotju z omrežnimi operaterji se dobavitelji strojne opreme ne štejejo za posredne upravičence, saj niso imeli znatne prednosti. Kot v primeru digitalnih sprejemnikov v Italiji ([58]) tudi tu ni mogoče razlikovati med različnimi kategorijami proizvajalcev različnih vrst digitalne infrastrukture, saj bi morali biti proizvajalci sposobni proizvajati vse vrste opreme. Družbe, ki so zmagale na razpisih, se ne razlikujejo od skupine podjetij, ki bi sodelovala na razpisih, če bi bila shema glede operaterjev platforme tehnološko nevtralna ([59]). V Španiji družbe, ki sestavljajo, nameščajo in dobavljajo strojno opremo, potrebno za razširitev digitalne prizemne televizije, običajno ponujajo tudi druge storitve. Taki proizvajalci opreme in telekomunikacijski operaterji lahko ponujajo tudi prizemne ali satelitske rešitve ali kombinacijo obeh ([60]).

(111) Namen zadevnega ukrepa ni, da bi s svojo vsebino ali splošno strukturo ustvarjal prednost za proizvajalce. Kakršen koli javni red, ki bi dajal prednost digitalizaciji (čeprav tehnološko kar najbolj nevtralen), bi dejansko dajal prednost proizvajalcem digitalne opreme. Pri proizvajalcih opreme se lahko zato dejstvo, da jim je povečana prodaja na podlagi ukrepa koristila, samodejno šteje kot stranski učinek. Načeloma vsaka državna pomoč na dobavitelje prejemnikov državne pomoči deluje z učinkom razpršitve bogastva. Vendar to ne ustvarja nujno znatne prednosti za take dobavitelje. Pomoč ni bila namenjena dobaviteljem strojne opreme, zato tem ciljno usmerjen posredni učinek ni koristil. Poleg tega so bili izbrani na podlagi preglednih razpisnih postopkov, ki so bili odprti za vse dobavitelje opreme, vključno s tistimi iz drugih držav članic, zato se ne more pričakovati, da so uživali ugodnosti neobičajno visokih dobičkov.

([56]) Kot je navedeno v odstavku 21, Abertis prevladuje na trgu prenosa nekodiranih televizijskih signalov na prizemni platformi na območju I in prek hčerinskega Hispasata na območju III. Z razširitvijo dosega digitalne prizemne televizije na območje II ostaja zagotavljanje nekodiranih televizijskih signalov po celotni državi pod nadzorom Abertisa. Vstop Astre na območje II bi lahko v prihodnosti povzročilo tudi večjo konkurenčnost med platformami na območjih I in III. Podobno obstajajo številne študije, iz katerih so razvidne koristi v smislu znižanja cen in zvišanja kakovosti storitve, ko je na televizijski trg v ZDA vstopila satelitska televizija. Pred satelitsko televizijo so imela na lokalnih geografskih območjih monopolno moč kabelska podjetja. Glej, na primer, Chenghuan Sean Chu, Učinek satelitske televizije na cene kabelske televizije in kakovost proizvoda, RAND Journal of Economics Vol. 41, št. 4, zima 2010, str. 730–764.

([57]) Tako je bilo v primeru Retevisióna, ki ga ima v celoti v lasti Abertis in ki je zmagal na nenevtralnih razpisih za razširitev, organiziranih v Madridu in Kataloniji, ter prejel skupno vsoto […] milijonov EUR.

([58]) C 52/05 – Digitalni sprejemniki v Italiji (UL C 118, 19.5.2006, str. 10, in UL L 147, 8.6.2007, str. 1).

([59]) Nekaj primerov družb, ki so zmagale na razpisih, so Tredess, proizvajalec opreme za digitalni prenos, ki je del skupine Televes, ki prav tako proizvaja digitalne satelitske televizijske sprejemnike, antene in krožnike (glej http://www.tredess.com in http://www.televes.es.), podobno Mier (http://www.mier.es), Elecnor (http://www.elecnor.es/es.negocios.infraestructuras/telecomunicaciones), Itelsis, BTESA, Axion, Retegal, Itelazpi ter Telecom CLM.

([60]) Razpisi na območju II v zvezi z razširitvijo pokritja pogosto zahtevajo rešitve na ključ, za katere so potrebne integracija, vgradnja in dobava več komponent opreme (krožnik, antena, oddajnik, satelitski sprejemnik). V večini primerov je predložena rešitev vključevala opremo v obliki satelitskega sprejemnika za sprejem digitalnega signala, ki so ga izdajatelji televizijskega programa razpošiljali prek satelita.

(112) Izdajatelji televizijskega programa.Španija je ustrezno dokazala, da prizemni izdajatelji televizijskega programa niso imeli prednosti na podlagi razširitve pokritja. V nasprotju z območjem I izdajatelji televizijskega programa niso hoteli plačati digitalizacije območja II, saj jim ne bi prinesla dodatnih prihodkov. Glede na to, da zadevno omejeno prebivalstvo očitno ni tržni cilj oglaševalcev, izdajatelji televizijskega programa po razširitvi na območje II niso mogli znatno dvigniti oglaševalskih pristojbin. Zato prizemni izdajatelji televizijskega programa niso posredni upravičenci preiskovanega ukrepa.

5.2.1.3 *Selektivnost*

(113) Prednost, ki jo daje ukrep, vključno s stalno pomočjo omrežnim operaterjem, je selektivna, saj se uporablja le v sektorju radiodifuzije. Znotraj navedenega sektorja zadeva le podjetja, ki so dejavna na trgu prizemne platforme. V zakonodajnem okviru so določene tehnične specifikacije za upravičenost, ki jih lahko izpolnjuje zgolj prizemna tehnologija. Poleg tega so stalno pomoč za vzdrževanje in upravljanje omrežja prejela le podjetja na trgu prizemne platforme. Zato so omrežni operaterji, ki upravljajo druge platforme, kot so satelitska in kabelska platforma ter IPTV, izvzeti iz ukrepa.

5.2.2 **Opravljanje javne storitve**

(114) Zaradi upravne ureditve države ter razdelitve pristojnosti med centralnimi in regionalnimi organi mora neobstoj državne pomoči na podlagi sodne prakse iz sodbe Altmark po mnenju Španije dokazovati vsaka regija zase. Kot najboljši in edini primer španski organi navajajo primer Baskije. Razlogovanja, ki bi podprlo trditev, da je upravljanje prizemnega omrežja javna storitev, ni predložila nobena druga avtonomna skupnost.

(115) V Baskiji javna družba baskovske vlade Itelazpi S.A. (v nadaljnjem besedilu: Itelazpi) zagotavlja prevozne storitve ter pokritje z radijsko in televizijsko radiodifuzijo. Za ta namen upravlja približno 200 centrov za radiodifuzijo, ki večinoma pripadajo baskovski vladi. V okviru razširitve pokritja je bila Itelazpiju dodeljena naloga, da na regionalni ravni organizira deset razpisov za dobavo potrebne opreme za digitalizacijo prizemne infrastrukture.

(116) Po mnenju Baskije imajo države članice dovolj veliko diskrecijsko pravico pri opredelitvi storitve splošnega gospodarskega pomena. O opredelitvi lahko dvomi le Komisija v primeru očitne napake, to območje proste presoje pa je še širše v primeru radiodifuzije kot javne storitve ([61]). Na podlagi tega Baskija trdi, da se lahko upravljanje omrežij za radiodifuzijo šteje za storitev splošnega gospodarskega pomena. Pri tem ne gre za enkraten primer, temveč za „temeljno storitev“, ki je del javnih storitev radiodifuzije na podlagi različnih določb španskega prava in sodne prakse ([62]).

(117) Po mnenju Baskije je bilo financiranje, ki je bilo dodeljeno Itelazpiju, dejansko nadomestilo za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, ki izpolnjuje merila iz sodbe Altmark.

(118) V sodbi Altmark je Sodišče navedlo, da nadomestilo za javno storitev ne pomeni gospodarske prednosti v smislu člena 107(1) Pogodbe ES, če so izpolnjeni vsi štirje naslednji pogoji: (1) podjetje, ki je prejemnik nadomestila, mora dejansko opravljati obveznosti javne službe in te morajo biti skupaj z nalogami jasno opredeljene, (2) parametre za izračun nadomestila je treba določiti vnaprej, in sicer objektivno in pregledno, (3) nadomestilo ne sme presegati stroškov, ki nastanejo zaradi opravljanja obveznosti javne službe, (4) da se skupnosti ponudijo storitve po najnižjih stroških, se podjetje, ki naj bi opravljalo obveznosti javne službe, izbere na podlagi postopka za oddajo javnih naročil ali pa se stroški za zagotavljanje storitev splošnega gospodarskega pomena določijo na podlagi stroškov tipičnega podjetja z dobrim upravljanjem.

([61]) Kot je navedeno v Protokolu o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah iz Priloge k Amsterdamski pogodbi.

([62]) Med drugim Ley 31/1987, de 18 diciembre, de Ordenación de las Telecomunicacione, Kraljeva uredba 529/2002 z dne 14. julija o zagotavljanju temeljnih storitev v zvezi s podpornim omrežjem za storitve televizijske radiodifuzije med stavkami (Decreto Ley 529/2002, de 14 de julio, por el que se garantiza la prestación del servicio esencial relativo a la red soporte de los servicios de difusión de televisión en situación de huelga), odločbe vrhovnega sodišča (sodna presoja sodišča, tretji oddelek) z dne 23. julija 2009 (JUR 2009\381376) kot pravna podlaga št. 2 ter z dne 18. decembra 2009 (RJ 2010\2313) kot pravna podlaga št. 3: „Zagotovitev razširitve in splošnega pokritja s kanali državne televizije na oddaljenih in osamljenih območjih države, ki niso zajeta v zavezi televizijskih operaterjev, je (enako kot na območjih, ki nimajo teh lastnosti) nedvomno naloga javnega interesa.“

Prvi pogoj iz sodbe Altmark: jasna opredelitev in dodelitev obveznosti opravljanja javne službe

(119) Špansko pravo upravljanja prizemnega omrežja ne priznava kot javno storitev. V zakonu o telekomunikacijah iz leta 1998 ([63]) je navedeno, da so telekomunikacijske storitve, vključno z upravljanjem podpornih radiotelevizijskih omrežij, storitve splošnega gospodarskega pomena, vendar nimajo statusa javnih storitev, saj je ta rezerviran le za omejeno število telekomunikacijskih storitev ([64]). V sedanjem zakonu o telekomunikacijah ([65]) je ta uvrstitev ohranjena. Storitve prenosa v zvezi s televizijsko radiodifuzijo, npr. prenos signalov skozi telekomunikacijska omrežja, se štejejo za telekomunikacijske storitve in so tako storitve splošnega pomena, ne pa tudi javne storitve ([66]).

(120) V vsakem primeru so določbe zakona o telekomunikacijah tehnološko nevtralne. V členu 1 zakona so telekomunikacije opredeljene kot izkoriščanje omrežij ter zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev in z njimi povezanih objektov. Telekomunikacije pomenijo prenos signalov skozi katero koli telekomunikacijsko omrežje in ne zlasti skozi prizemno omrežje ([67]). Poleg tega je v členu 3 zakona opredeljeno, da je eden od ciljev zakona čim bolj spodbujati tehnološko nevtralnost ureditve.

(121) Čeprav je v zakonu, ki je bil veljaven in se je uporabljal ob prenosu sredstev Itelazpiju, javna radiodifuzija opredeljena kot javna storitev, te opredelitve po mnenju Komisije ni mogoče razširiti na upravljanje določene podporne platforme. Poleg tega v primeru več platform prenosa ene od njih ni mogoče šteti za „temeljno“ platformo za prenos signalov. Zato bi bila očitna napaka, če bi bilo v španski zakonodaji določeno, da je uporaba določene platforme za prenos signalov javna storitev.

(122) Zato je Komisija odločila, da upravljanje prizemnih omrežij na podlagi španske zakonodaje ne pomeni javne storitve.

(123) Baskovski organi trdijo, da je naloga zagotavljanja te storitve splošnega gospodarskega pomena, ki je bila dodeljena Itelazpiju, izrecno opredeljena v konvencijah, ki so bile podpisane med baskovsko vlado, združenjem EUDEL (združenje baskovskih mestnih svetov) in tremi regionalnimi baskovskimi sveti.

(124) V konvencijah baskovska uprava priznava, da vrednote, kot sta splošni dostop do informacij in pluralnost informacij, zahtevajo splošno dostopnost nekodirane televizije, ter se zavezuje, da bo zaščitila te vrednote z razširitvijo pokritja z državnimi multipleksi ([68]). Vendar v nobeni določbi konvencij ni dejansko izpostavljeno, da bi se upravljanje prizemnega omrežja štelo za javno storitev. Zato Komisija meni, da besedilo konvencij ne zadostuje za jasno opredelitev področja uporabe zagotavljanja javnih storitev in na podlagi tega ni mogoče trditi, da je prenos prek prizemnega omrežja javna storitev.

(125) Posledično ni bilo ugotovljeno, da je prvi pogoj iz sodbe Altmark izpolnjen.

(126) Merila iz sodbe Altmark so kumulativna, tj. da ukrep ne pomeni državne pomoči, morajo biti izpolnjena vsa merila. Ker prvo merilo ni bilo izpolnjeno, financiranje, ki so ga Itelazpiju dodelili organi Baskije, ne pomeni nadomestila za zagotavljanje storitve splošnega gospodarskega pomena.

([63]) Ley 11/1998, de 24 de abril, General de Telecomunicaciones.
([64]) Med drugim storitve, povezane z javno obrambo, civilno zaščito in upravljanjem telefonskega omrežja.
([65]) Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones.
([66]) V členu 2(1) zakona je navedeno: „Telekomunikacijske storitve so storitve splošnega pomena, ki se zagotavljajo na podlagi pravil o svobodni konkurenci.“
([67]) V Prilogi II k Zakonu 32/2003 sta navedeni natančni in tehnološko nevtralni opredelitvi telekomunikacij in elektronskega komunikacijskega omrežja. „Telekomunikacije: vsakršen prenos, oddajanje ali sprejem znakov, signalov, besedil, slik in zvokov ali kakršnih koli informacij prek žice, radia, elektrike, optike ali drugih elektromagnetnih sistemov.“ „Elektronsko komunikacijsko omrežje pomeni sisteme prenosa in, kjer je primerno, komutacijsko ali usmerjalno opremo ter druge vire, ki omogočajo prenos signalov po žicah, z radijskimi valovi, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi, vključno s satelitskimi omrežji, fiksnimi (vodovno in paketno komutiranimi, vključno z internetom) in mobilnimi prizemnimi omrežji, električnimi kabelskimi sistemi, če se uporabljajo za prenos signalov, omrežji, ki se uporabljajo za radijsko in televizijsko radiodifuzijo, ter z omrežji kabelske televizije, ne glede na vrsto prenesenih informacij.“
([68]) Uvodni izjavi 6 in 7 ter člen 5 konvencij.

Četrti pogoj iz sodbe Altmark: zagotavljanje najnižjih stroškov za skupnost

(127) Kadar ni bil organiziran razpis, četrti pogoj iz sodbe Altmark zahteva, da se raven potrebnega nadomestila določi na podlagi analize stroškov, ki bi jih imelo tipično podjetje z dobrim opravljanjem, ki je ustrezno opremljeno s prevoznimi sredstvi, da bi lahko izpolnjevalo potrebne zahteve javne storitve, pri izpolnjevanju navedenih obveznosti. Za ta namen bi bilo treba upoštevati ustrezne prihodke in razumni dobiček za izpolnjevanje obveznosti.

(128) Ker razpisa ni bilo, baskovski organi trdijo, da je bilo merilo izpolnjeno, saj je Itelazpi podjetje z dobrim upravljanjem, ki je ustrezno opremljeno za izvajanje zahtevanih dejavnosti. Baskovski organi so na podlagi primerjave stroškov sklenili, da bi bilo zagotavljanje satelitske televizije dražje od posodobitve Itelazpijevega prizemnega omrežja ([69]). Da bi bilo izpolnjeno četrto merilo iz sodbe Altmark, pa samo na podlagi primerjave s satelitsko tehnologijo ni mogoče opredeliti učinkovitosti Itelazpija. Morda so obstajali tudi drugi prizemni operaterji, ki bi lahko to storitev opravljali po nižji ceni.

Na podlagi tega se sklene, da četrti pogoj iz sodbe Altmark ni bil izpolnjen niti v Baskiji. Ker so ti pogoji kumulativni, se ne more šteti, da financiranje, ki so ga Itelazpiju dodelili organi Baskije, ne pomeni državne pomoči, saj izpolnjuje pogoje za obstoj nadomestila za zagotavljanje storitve splošnega gospodarskega pomena.

5.2.2.1 *Izkrivljanje konkurence*

(129) Španija in Abertis trdita, da sta digitalna prizemna televizija in satelitska tehnologija dva različna trga. Digitalna prizemna televizija je glavna platforma za nekodirano prizemno televizijo, kjer je število operaterjev na nacionalnem trgu določeno s številom licenc, ki jih podeli španska vlada. Kodirani prizemni televizijski kanali se financirajo z oglaševanjem. Pri satelitski televiziji pa je v Španiji veliko število kanalov dostopnih le na platformi plačljive televizije, na kateri je omrežni operater Astra. Ti kanali se financirajo prek naročnin, običajno za pakete kanalov. Španski organi poudarjajo tudi, da je v Španiji strošek satelitskega prenosa za izdajatelje televizijskega programa veliko višji od stroška prizemne radiodifuzije, zato izdajateljev nekodiranega televizijskega programa, vključno z regionalnimi in lokalnimi izdajatelji, ne zanima preklop na to platformo.

(130) Na podlagi več razlogov se sklene, da prizemna in satelitska platforma delujeta na istem trgu.

(131) Prvič, Astra se je leta 2008 potegovala za razširitev pokritja z digitalno televizijo v Kantabriji in zmagala na razpisu. Leta 2008 je Astra organizirala vrsto srečanj z avtonomnimi skupnostmi, na katerih jim je predstavila svojo ponudbo za radiodifuzijo digitalnih televizijskih kanalov, ki so se do takrat prenašali prek prizemne platforme. Čeprav so organi pogodbo s Kantabrijo pozneje prekinili, interes satelitskega operaterja za zagotavljanje storitev, ki so konkurenčne prizemni platformi, kaže, da obstaja možnost, da bi lahko satelitski operaterji zagotavljali podobne storitve.

(132) Drugič, satelitski operater Hispasat (hčerinska družba Abertisa) zagotavlja storitve na nekaterih delih območja II ([70]), na območju III pa se uporablja izključno satelitska platforma. Druge države članice prav tako uporabljajo satelitske storitve za pokritje bolj oddaljenih območij v svojih državah z nekodiranimi kanali ([71]).

(133) Tretjič, več javnih in zasebnih kanalov, ki se prenašajo prek prizemne platforme, se prenaša tudi prek satelitskih platform, vključno z Astro ([72]).

(134) Četrtič, nekateri regionalni kanali so na voljo ali so bili pred kratkim na voljo prek satelitskih platform. To nasprotuje trditvi, da regionalnih izdajateljev televizijskega programa satelit ne zanima.

([69]) Študija ni bila predložena Komisiji.
([70]) Hispasat s temi storitvami podpira omrežje digitalne prizemne televizije na območju II.
([71]) Kot na primer v Franciji.
([72]) Na primer Antena 3, La Cuatro, Telecinco, La Sexta, La Siete, Teledeporte, TVE, La2, Canal 24 horas.

(135) Petič, Komisija upošteva tudi Astrin argument v zvezi z zmogljivostjo satelita za zagotavljanje 1 380 kanalov in njihovo geografsko razdelitev. Astra trdi, da satelit ni bil omejen pri radiodifuziji tako velikega števila kanalov. Poleg tega se zdi, da je število regionalnih kanalov, tj. 1 380, pretirano. Medtem ko je to najvišje število frekvenc, ki so v Španiji dostopne za nacionalne, regionalne in lokalne kanale, je bilo število dodeljenih licenc v resnici veliko nižje (glej opombo 13). Poleg tega na dodeljenih frekvencah dejansko ne oddajajo vsi izdajatelji televizijskega programa, ki jim je bila dodeljena licenca.

(136) Šestič, nekateri izdajatelji televizijskega programa so izrazili, da dajejo prednost prizemnemu oddajanju, saj so zakupili pravice za radiodifuzijo vsebin zgolj na prizemni platformi. Vendar to ne pomeni, da obstajata različna trga za prizemni in satelitski prenos. Izdajatelji televizijskega programa, ki so zakupili pravice za oddajanje vsebin na prizemni platformi, bi lahko storili enako za satelitsko platformo. Če je bila satelitska platforma izbrana na podlagi javnega razpisa, kot se je zgodilo na območju III, bi lahko izdajateljem televizijskega programa poleg tega naložili „izključno obveznost prenosa“.

(137) Nazadnje, na podlagi podatkov iz maja 2010 ([73]) pokritje z digitalno prizemno televizijo v Španiji dosega 98,85 % prebivalstva, medtem ko televizijo prek prizemne platforme gleda le 93,5 % gospodinjstev. Tako ima do digitalne prizemne televizije dostop 5 % gospodinjstev, ki je ne uporablja, saj je večina od njih naročena na plačljivo satelitsko televizijo.

(138) Ker sta satelitska in prizemna platforma za radiodifuzijo medsebojno konkurenčni, ukrep za uporabo, upravljanje in vzdrževanje digitalne prizemne televizije na območju II pomeni izkrivljanje konkurence med obema platformama. Treba bi bilo opozoriti, da so zaradi ukrepa prikrajšane tudi druge platforme, zlasti IPTV. Čeprav širokopasovna povezava še ni dosegla celotnega območja II, je zelo verjetno, da bo v prihodnosti znatno razširila svoje pokritje.

5.2.2.2 *Vpliv na trgovino*

(139) Ukrep vpliva na trgovino znotraj Unije. Iz sodne prakse evropskih sodišč izhaja, da kadar „finančna pomoč, dodeljena s strani države ali prek državnih virov, okrepi položaj podjetja v primerjavi z drugimi podjetji, ki tekmujejo v prometu znotraj Skupnosti, za zadnja velja, da so zaradi te pomoči prizadeta“ ([74]).

(140) Omrežni operaterji delujejo v sektorju, ki vključuje trgovanje med državami članicami. Abertis je del mednarodne skupine družb, prav tako pritožnica Astra. Ukrep za uporabo, upravljanje in vzdrževanje digitalne prizemne televizije na območju II zato vpliva na trgovino med državami članicami.

5.2.3 **Sklepne ugotovitve o prisotnosti pomoči**

(141) Glede na zgoraj opredeljene argumente Komisija meni, da ukrep izpolnjuje merila iz člena 107(1) PDEU. V teh okoliščinah je treba ukrep šteti za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

5.3 OCENA ZDRUŽLJIVOSTI

5.3.1 **Splošni premisleki**

(142) Komisija dejavno podpira prehod z analogne na digitalno radiodifuzijo. Prednosti digitalnega preklopa so bile poudarjene v akcijskem načrtu eEvropa 2005 in dveh sporočilih, ki se nanašata na digitalni preklop ([75]). Komisija se tudi zaveda, da bi lahko prišlo do odloga digitalnega preklopa, če bi bil v celoti prepuščen tržnim silam.

([73]) Analiza televizijskega trga, ki jo je predložila Španija v priglasitvi ukrepa: Odškodnina za sprostitev digitalne dividende v Španiji, SA.32619 (2011/N).

([74]) Sodba z dne 29. septembra 2000 v zadevi Confederación Española de transporte de mercancías (CETM) proti Komisiji, T-55/99, Recueil, str. II-3207.

([75]) COM(2002) 263 final, eEvropa 2005: Informacijska družba za vse, COM(2003) 541 final, Sporočilo Komisije o prehodu z analogne na digitalno radiodifuzijo (od digitalnega „preklopa“ do analognega „izklopa“), in COM(2005) 204 final, Sporočilo Komisije o pospeševanju prehoda z analogne na digitalno radiodifuzijo.

(143) Države članice lahko pomoč uporabijo za premagovanje specifičnega nedelovanja trga ali za zagotovitev socialne ali regionalne kohezije ([76]). Vendar pa mora biti v vsakem specifičnem primeru dokazano, da je zadevna pomoč ustrezen instrument za obravnavanje vprašanja, da je omejena na potrebni minimum in da ne povzroča neupravičenega izkrivljanja konkurence. Sporočilo o preklopu podobno določa, da bi bila na specifičnem področju digitalizacije javna intervencija upravičena pod dvema pogojema: prvič, če gre za splošne interese, in drugič, če gre za nedelovanje trga, kar pomeni, da same tržne sile ne dosegajo rezultatov v smislu kolektivne blaginje. Določa tudi, da mora biti javna intervencija v vsakem primeru podprta z zanesljivo tržno analizo.

(144) Sporočilo o preklopu tudi navaja, da prehod na digitalno radiodifuzijo pomeni velik izziv za panogo, ki jo mora poganjati trg. Načeloma bi moralo vsako omrežje tekmovati po svojih močeh. Da bi ohranili to načelo, bi si morala vsaka javna intervencija prizadevati, da je tehnološko nevtralna. Izjeme je pri tem načelu mogoče predvideti samo, če je intervencija usmerjena v specifično nedelovanje trga ali neravnovesje ter je hkrati ustrezna, potrebna in sorazmerna za premagovanje teh težav.

(145) Če bi bilo to prepuščeno trgu, bi obstajalo tveganje, da prednosti digitalne televizije zaradi prikrajšanega socialnega položaja ne bi mogli izkoriščati vsi deli prebivalstva. V zvezi z vprašanjem socialne kohezije lahko države članice skušajo zagotoviti, da imajo dostop do digitalne televizije po izklopu analogne televizije vsi državljani. Ker preklop na digitalno televizijo pomeni stroške za uporabnike in zahteva spremembo navad, bodo države članice morda želele pomagati zlasti prikrajšanim skupinam v družbi, kot so starejši ljudje, gospodinjstva z nizkimi dohodki ali ljudje, ki živijo na odročnih območjih.

(146) Komisija je pravila o državni pomoči v tem sektorju uporabila v več sklepih o državni pomoči na podlagi sporočil o digitalnem preklopu ([77]). Države članice imajo več možnosti za dodelitev javnega financiranja za preklop, s katerim še naprej zagotavljajo ustrezno televizijsko pokritje na vseh geografskih območjih. Te vključujejo financiranje uvedbe omrežja za prenos na območjih, kjer bi bilo televizijsko pokritje sicer nezadostno ([78]). Tako financiranje pa se lahko dodeli samo, če ne pomeni nepotrebnega izkrivljanja med tehnologijami ali družbami ter je omejeno na potrebni minimum.

5.3.2 **Pravne osnove za oceno združljivosti predvidenega ukrepa**

(147) Španski organi se pri utemeljitvi ukrepa, če bi se ugotovilo, da pomeni državno pomoč v skladu s členom 107(1) PDEU, sklicujejo na člen 107(3)(c) in člen 106(2) PDEU. Komisija spodaj ocenjuje združljivost ukrepa z vidika teh določb, ob upoštevanju zgoraj razloženih splošnih premislekov.

5.3.3 **Člen 107(3)(c) PDEU**

(148) Da bi bila pomoč združljiva v smislu člena 107(3)(c), Komisija izvede preskus izravnave pozitivnih in negativnih učinkov pomoči. Pri uporabi preskusa izravnave Komisija obravnava naslednja vprašanja:

1. Ali je ukrep pomoči namenjen natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa?

2. Ali je pomoč dobro oblikovana za dosego cilja skupnega interesa, tj. ali je usmerjena v nedelovanje trga ali drug cilj? Zlasti:

   (a) Ali je ukrep pomoči ustrezen instrument, tj. ali obstajajo drugi, primernejši instrumenti?

([76]) Glej Manjša in bolje usmerjena državna pomoč: časovni načrt za reformo državnih pomoči 2005–2009, COM(2005) 107 final.

([77]) Glej med drugim N 622/03 Digitalisierungsfonds – Avstrija (UL C 228, 17.9.2005, str. 12), C 25/04 Vzpostavitev digitalne prizemne televizije (DVB-T) v regiji Berlin-Brandenburg – Nemčija (UL L 200, 22.7.2006, str. 14), C 24/04 Digitalna prizemna televizija na Švedskem (UL L 112, 30.4.2007, str. 77), C 52/05 Digitalni sprejemniki v Italiji (UL L 147, 8.6.2007, str. 1), N 270/06 Subvencije za digitalne sprejemnike pri API – Italija (UL C 80, 13.4.2007, str. 3), N107/07 Subvencije za IdTV – Italija (UL C 246, 20.10.2007, str. 2), C 34/06 Vzpostavitev digitalne prizemne televizije (DVB-T) v regiji Severno Porenje-Vestfalija (UL L 236, 3.9.2008, str. 10), SA.28685 Vzpostavitev digitalne televizije v Kantabriji – Španija (UL C 119, 24.4.2012, str. 1).

([78]) Glej točko 132 Odločitve Komisije v zadevi Vzpostavitev digitalne prizemne televizije (DVB-T) v regiji Berlin-Brandenburg – Nemčija, C 25/04 (UL L 200, 22.7.2006, str. 14).

(b) Ali obstaja spodbujevalni učinek, tj. ali pomoč spremeni ravnanje podjetij?

(c) Ali je ukrep pomoči sorazmeren, tj. ali bi bila lahko enaka sprememba v ravnanju dosežena z manj pomoči?

3. Ali so izkrivljanje konkurence in učinki na trgovino omejeni, tako da je skupni učinek pozitiven?

5.3.3.1 *Cilj skupnega interesa*

(149) Shema pomoči je namenjena pospešitvi postopka digitalnega preklopa v Španiji in zagotavljanju neprekinjenega televizijskega sprejema prebivalcem nekaterih oddaljenih in podeželskih območij. Zato je namen ukrepa omogočiti televizijski prenos ljudem, ki živijo na navedenih območjih. Dostop do medijev, vključno s televizijskim prenosom, je pomemben, da se državljanom zagotovi njihova ustavna pravico do dostopa do informacij. Komisija v akcijskem načrtu eEvropa 2005 ([79]) in v dveh sporočilih o prehodu z analogne na digitalno radiodifuzije ([80]) priznava pomen in koristi digitalnega prenosa. V sporočilu „Akcijski načrt i2010 – Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje“ ([81]) Komisija poudarja, da bo načrtovani izklop analogne prizemne televizije do leta 2012 izboljšal dostop do spektra v Evropi. Ker digitalna radiodifuzija spekter uporablja učinkoviteje, sprošča njegovo zmogljivost za druge uporabnike, kot so nove storitve radiodifuzije in mobilne telefonije, ki bodo spodbudile inovacije ter rast televizijskega in elektronskega komunikacijskega sektorja.

(150) Zato se sklene, da je ukrep namenjen natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa.

5.3.3.2 *Natančno opredeljena pomoč*

Nedelovanje trga

(151) Kot so navedli španski organi, je splošno priznano tveganje, da koristi digitalne televizije ne bodo mogli uživati vsi sektorji prebivalstva (težava socialne in regionalne kohezije). Nedelovanje trga lahko obstaja, kadar subjekti na trgu ne upoštevajo ustrezno pozitivnih učinkov digitalnega preklopa na družbo kot celoto, ker za to nimajo gospodarskih spodbud (pozitivni zunanji učinki). Poleg tega bi države članice v zvezi s socialno kohezijo morda želele zagotoviti, da imajo po izklopu analogne televizije dostop do digitalne televizije vsi državljani, zato se lahko odloči tudi za ukrepe za zagotovitev nadaljnjega ustreznega televizijskega pokritja na vseh geografskih območjih.

(152) Komisija v odločitvi o sprožitvi postopka ugotavlja obstoj nedelovanja trga, saj izdajatelji televizijskega programa niso pripravljeni nositi dodatnih stroškov razširitve pokritja, ki presega njihove predpisane obveznosti. Poleg tega niso naložb za zagotovitev sprejema digitalnih kanalov prek satelita za vse prebivalce območja II izvedli niti satelitske platforme niti zasebna gospodinjstva. Zato Komisija meni, da so lahko ljudje s stalnim prebivališčem na podeželskem območju popolnoma izključeni iz sprejema nekodiranega digitalnega televizijskega signala, če se digitalno pokritje v celoti prepusti tržnim silam, in da bi lahko bila koristna javna intervencija v obliki finančne pomoči posameznikom.

Tehnološka nevtralnost, ustreznost in sorazmernost ukrepa

(153) V primerih digitalnega preklopa je načelo tehnološke nevtralnosti močno poudarjeno v več odločitvah Komisije ([82]). Načelo sta podprli tudi Splošno sodišče in Sodišče ([83]).

([79]) COM(2002) 263 final, eEvropa 2005: Informacijska družba za vse.
([80]) COM(2003) 541 final, Sporočilo o prehodu z analogne na digitalno radiodifuzijo (od digitalnega „preklopa“ do analognega „izklopa“), in COM(2005) 204 final, Sporočilo Komisije o pospeševanju prehoda z analogne na digitalno radiodifuzijo.
([81]) COM(2005) 229 final z dne 1. junija 2005.
([82]) Glej opombo 77 zgoraj.
([83]) Sodba z dne 6. oktobra 2009 v zadevi FAB Fernsehen aus Berlin GmbH proti Komisiji, T-8/06, ZOdl., str. II-196, sodba z dne 15. septembra 2011 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-544/09 P, še neobjavljena, sodba z dne 15. junija 2010 v zadevi Mediaset SpA proti Komisiji, T-177/07, ZOdl., str. II-2341, in sodba z dne 29. julija 2011 v zadevi Mediaset SpA proti Komisiji, C-403/10 P, ZOdl., še neobjavljena.

(154) Tehnologija bi morala biti običajno izbrana prek tehnološko nevtralnega razpisa, kot je to veljalo za druge države članice ([84]). Kadar takega razpisa ni bilo, bi bila posamezna tehnologija lahko izbrana, če bi bila utemeljena z ugotovitvami predhodne študije, s katero bi se dokazalo, da je bila lahko glede na kakovost in stroške izbrana le ena tehnološka rešitev ([85]). Dokaze mora predložiti država članica, ki mora dokazati, da je taka študija dovolj trdna in je bila izvedena čim bolj neodvisno ([86]).

(155) Kot je bilo poudarjeno v oddelku 2.2, velika večina razpisov ni bila tehnološko nevtralna, saj se sklicujejo na prizemno tehnologijo in digitalno prizemno televizijo, in sicer izrecno v opredelitvi predmeta razpisa ali implicitno v opisu tehničnih specifikacij. Te zahteve bi lahko izpolnjevali samo operaterji digitalne prizemne televizije (ki so bili dejansko edini, ki so se udeležili teh razpisov). Španija trdi, da sklicevanje na digitalno prizemno televizijo v razpisu ali specifikacije, ki se sklicujejo na opremo in centre za prenos digitalne prizemne televizije, ne pomenijo, da je bila uporaba takih centrov za kandidate na razpisu obvezna. Ti sklici se ne morejo razumno razlagati tako, kot je navedla Španija. Četudi bi bila ta razlaga pravilna, tak formalni argument ne upošteva tržnih razmer. Sodelovanje na razpisih zahteva veliko sredstev in je za kandidate drago. Razdelitev intervencije na območju II na več sto posameznih razpisov je večkratno povečalo stroške, ki pomenijo znatno oviro za vstop kandidatov, ki želijo pokrivati celotno območje II. Povezava intervencij centralne vlade, ki daje prednost tehnologiji digitalne prizemne televizije, kot je pojasnjeno v odstavkih 88 in 89, posebnih sklicev na digitalno prizemno televizijo v razpisih in potrebe za vstop v na stotine različnih razpisnih postopkov je bila zato jasen znak drugim operaterjem platform, da sodelovanje na takih razpisih ne bi bilo tržno utemeljeno. Zato se sklene, da so ti sklici v veliki večini primerov onemogočili konkuriranje operaterjev drugih platform ([87]).

(156) Predhodna študija, ki so jo, kot je navedeno v odstavku 52, predložili španski organi, ne dokazuje ustrezno večvrednosti prizemne platforme v primerjavi s satelitsko platformo. V študiji je, nasprotno, celo navedena sklepna ugotovitev, da se izbira posebne tehnološke rešitve za razširitev pokritja analizira glede na posamezno regijo, pri čemer se upoštevajo topografske in demografske posebnosti vsake regije. Ta sklepna ugotovitev tako zagovarja potrebo po izvedbi tehnološko nevtralnega razpisa za določitev najustreznejše platforme.

(157) Med preiskavo so nekatere avtonomne skupnosti predložile notranje izračune primerjave stroškov ob uporabi obeh tehnologij za razširitev pokritja. Vendar poleg negotovosti v zvezi z datumi izvedb teh izračunov nobeden od njih ni bil dovolj natančen in trden, da bi upravičil izbiro prizemne tehnologije za razširitev pokritja. Poleg tega nobenega od njih ni izvedel neodvisni strokovnjak.

(158) V zvezi z dvema študijama o stroških, ki ju je predložil Abertis, je treba poudariti, da sta bili izvedeni leta 2010, dolgo zatem, ko so začeli veljati preiskovani ukrepi. Ne glede na to, ali bi se lahko šteli kot neodvisni in dovolj trdni, dejstvo, da sta bili izvedeni po izpodbijanih ukrepih, pomeni, da takih študij ni mogoče navajati kot podporo argumentu, da španska vlada ni izvedla tehnološko nevtralnega razpisa. Poleg tega rezultati teh študij niso v skladu z ocenami stroškov, ki jih je predložila Astra in dokazujejo, da je satelitska tehnologija bolj stroškovno učinkovita.

(159) Poleg tega preiskovanega ukrepa ni mogoče šteti za ustreznega.

(160) Dejstvo, da nekatera gospodinjstva na območju II sprejemajo nekodirane kanale prek satelita ([88]), dokazuje, da prizemna tehnologija ni vedno najučinkovitejša in najustreznejša platforma. Poleg tega Komisija navaja, da je bila satelitska rešitev uporabljena v nekaterih drugih državah članicah ([89]).

([84]) Glej opombo 12.

([85]) Taka študija je bila temelj za utemeljitev izbire določene tehnologije v primeru širokopasovne povezave. Glej Odločitev Komisije N 222/06 – Pomoč za premostitev digitalnega razkoraka na Sardiniji (UL C 68, 24.3.2007, str. 6).

([86]) Združeno kraljestvo je za zagotavljanje lokalne televizije izbralo digitalno prizemno televizijo na podlagi predhodne študije, ki jo je izvedel njen regulativni organ OFCOM, in predhodnega posvetovanja s subjekti na trgu. Na podlagi tega Komisija ni vztrajala pri izvajanju tehnološko nevtralnega razpisa. SA.33980 (2012/N) – Lokalna televizija v Združenem kraljestvu, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/244689/244689_1425664_116_2.pdf.

([87]) Čeprav so na tehnološko nevtralnem začetnem razpisu v Kantabriji svojo ponudbo, ki je temeljila na satelitski rešitvi, predložili trije konzorciji (Castilla-La-Mancha Telecom, Telefónica in Astra), ni nobena od teh družb – in noben drug operater platforme, ki ni platforma digitalne prizemne televizije – znova sodelovala na katerem koli od naslednjih razpisov.

([88]) Hispasat, ki ga imata v lasti Abertis in španska vlada, zagotavlja storitve v nekaterih avtonomnih skupnostih na delih območja II. Na Kanarskih otokih, na primer, sprejema nekodirano televizijo prek satelita 16 vasi z območja II. V Kastilji in Leónu velja enako za približno 9 000 ljudi. Ker ima Abertis nadzor nad satelitskimi sprejemniki na vseh prizemnih lokacijah in ne dovoljuje drugim satelitskim operaterjem, da bi se povezali s takimi sprejemniki, lahko take storitve prenosa digitalne prizemne televizije prek prizemnih televizijskih oddajnikov izvaja zgolj Hispasat.

([89]) Npr. Francija, Združeno kraljestvo, Italija in Slovaška.

(161) Poleg tega dejstvo, da je Astra sodelovala na tehnološko nevtralnem razpisu za razširitev pokritja z digitalno televizijo v Kantabriji in na njem tudi zmagala, kaže vsaj na to, da lahko satelitska platforma zagotavlja to storitev ([90]).

(162) Ustreznost ukrepa je še vedno vprašljiva. Medtem ko je bil v Španiji prehod z analogne televizije na digitalno prizemno televizijo v frekvenčnem pasu 800 MHz zaključen 3. aprila 2010, se je Španija leta 2011 odločila, da frekvence v frekvenčnem pasu 800 MHz proda na dražbi. Posledično je treba radiodifuzijo najpozneje do 1. januarja 2014 prenesti na druge kanale, prisotne na frekvencah pod 790 MHz. Ker to ustvarja dodatne stroške, je Španija 5. novembra 2011 priglasila dva ukrepa za gospodinjstva in izdajatelje televizijskega programa s proračunom 600—800 milijonov EUR na območju I (za območje II ni bil priglašen še noben ukrep) ([91]). Takšni stroški ne bi nastali, če bi bile izbrane druge platforme (IPTV, kabel ali satelit).

(163) Še več, izpostavljeno je bilo, da frekvence četrte generacije mobilnih omrežij LTE motijo signale digitalne prizemne televizije, zaradi česar morajo gospodinjstva kupiti drage filtre za zaščito svojega signala digitalne prizemne televizije pred valovi LTE ([92]). Ni mogoče izključiti, da so podobne interference splošnejša težava, ki ogroža prihodnjo ustreznost prizemne radiodifuzije, zlasti v okviru večje in širše uvedbe dostopovnih omrežij naslednje generacije.

(164) Španija je predložila dva druga argumenta, ki podpirata stališče, da bi bil satelitski prenos dražji od prenosa digitalne prizemne televizije. Prvič, izdajatelji televizijskega programa so na podlagi sporazumov z nekaterimi ponudniki ozemeljsko omejeni. Zagotovitev takega pogojnega dostopa bi bila pri satelitski tehnologiji dražja. Drugič, satelitska tehnologija ne bi bila opremljena za oddajanje velikega števila regionalnih kanalov. Te domneve niso bile podkrepljene z dokazi in jim nasprotuje dejstvo, da je kantabrijski projekt Astre vključeval profesionalni sistem pogojnega dostopa. Poleg tega bi bila satelitska tehnologija na podlagi izračunov stroškov, ki jih je izvedla Astra, še vedno cenejša, četudi bi bilo treba skleniti posamezne sporazume z vsako špansko regijo. V zvezi z regionalno radiodifuzijo Astra vztraja, da je število kanalov španske vlade, tj. 1 380, odločno pretirano ([93]). Na podlagi svojih izračunov znova trdi, da bi bila satelitska rešitev cenejša celo, če bi bili vključeni regionalni in lokalni kanali.

(165) Obstajajo tudi dokazi, da so se regionalne vlade zavedale obstoja tehnološke alternative za razširitev prizemne platforme. Preiskava je razkrila, da so se v začetnih fazah postopka nekatere regije srečale s predstavniki Astre. Na teh srečanjih jim je Astra predstavila predlog satelitske rešitve, ki pa ga regionalne vlade niso nadalje proučevale.

(166) V zvezi s sorazmernostjo bi bilo pri oblikovanju intervencije za območje II ustrezno, da bi centralna vlada najprej izvedla primerjavo stroškov (ali razpis) na nacionalni ravni. Ker so glavni stroški satelitskega omrežja povezani s satelitsko zmogljivostjo, ta platforma deluje z znatnimi ekonomijami obsega ([94]). Pogajanja Astre z regionalnimi vladami kažejo, da jim je ponudila znatno zmanjšanje cene, če bi pogodbo podpisalo skupaj več regij. Če bi bil izveden nacionalni razpis, bi lahko zato pričakovali še več znižanj cen. Z izvedbo decentraliziranih in neusklajenih ukrepov, včasih celo na občinski ravni, pa je tehnologija s takimi ekonomijami obsega že takoj izgubila znatno prednost. Posledično se je povečal skupni znesek državne pomoči, potrebne za zagotavljanje storitev digitalne televizije v gospodinjstvih na območju II. O upravni organizaciji v Španiji odloča država sama, pri zagotavljanju financiranja centralne vlade pa bi morala španska vlada namesto pritiskanja k uporabi digitalne prizemne televizije vsaj spodbujati avtonomne skupnosti, da bi pri svojih razpisih upoštevale morebitno stroškovno učinkovitost, ki jo ponujajo določene platforme.

(167) Komisija meni, da preiskovani ukrep ni upošteval načela tehnološke nevtralnosti. Kot je pojasnjeno zgoraj, ukrep ni sorazmeren in ni ustrezen instrument za zagotavljanje pokritja prebivalcev območja II z nekodiranimi kanali.

Upravljanje in vzdrževanje omrežij

(168) Ker stalno financiranje upravljanja in vzdrževanja subvencioniranih omrežij pomeni pomožno uporabo pomoči, se ne more šteti za tehnološko nevtralno. Usmerjeno je k ohranjanju centrov za radiodifuzijo signala prek prizemnih platform. Taka pomoč je zato tudi nezdružljiva.

([90]) Kot je nadalje poudarjeno v sodbi nacionalnega sodišča. Glej opombo na str. 7.
([91]) Glej opombo 13.
([92]) http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/second-coexistence-consultation/.
([93]) Po Astrinih ocenah je skupno število lokalnih kanalov, ki se trenutno oddajajo, omejeno na 415 kanalov.
([94]) Satelitski signal se lahko prenaša po celotnem španskem ozemlju. Vendar pri prizemni platformi geografska razširitev zahteva namestitev dodatnih ponavljalnikov in/ali relejnih stolpov.

(169) Vse prihodnje pomoči za upravljanje in vzdrževanje je treba priglasiti in morajo upoštevati načelo tehnološke nevtralnosti.

5.3.3.3 *Izogibanje nepotrebnim izkrivljanjem*

(170) Medtem ko je lahko javna intervencija upravičena zaradi obstoja nekaterih nedelovanj trga in morebitnih kohezijskih težav, zasnova ukrepa po nepotrebnem izkrivlja konkurenco.

Sklepna ugotovitev v zvezi s členom 107(3)(c) PDEU

(171) Komisija je sklenila, da preiskovani ukrep, vključno s stalno pomočjo, ni ustrezen, potreben in sorazmeren instrument za odstranitev opredeljenega nedelovanja trga.

5.3.4 **Člen 106(2) PDEU**

(172) Na izvzetje iz člena 106(2), ki se lahko uporabi za državno nadomestilo za stroške zagotavljanja javne storitve, se ni mogoče sklicevati niti v tem primeru na splošno niti v konkretnem primeru Baskije. Komisija meni, da morajo nacionalni (ali regionalni) organi jasno opredeliti storitev splošnega gospodarskega pomena in za njeno izvajanje pooblastiti posebno podjetje. Kot je ocenjeno v odstavkih (119) do (122), Komisija meni, da španski in baskovski organi niso jasno opredelili upravljanja prizemne platforme kot javne storitve.

5.3.5 **Obstoječa pomoč**

(173) Abertis izpostavlja, da so uporabo prizemnega omrežja za radiodifuzijo na območju II skoraj izključno financirale španske regije z javnimi sredstvi na podlagi zakonodaje iz leta 1982, tj. pred pristopom Španije k Evropski gospodarski skupnosti leta 1986. Zato bi se shema po mnenju Abertisa lahko štela za del stalnega javnega financiranja upravljanja lokalnih prizemnih omrežij in bi se lahko štela kot obstoječa pomoč.

(174) Financiranje regij, namenjeno razširitvi prizemnega omrežja, se je res začelo v zgodnjih osemdesetih letih prejšnjega stoletja, vendar takrat na trgu ni bilo zasebnih izdajateljev televizijskega programa. Razširjena infrastruktura je zato služila samo potrebam javnega izdajatelja televizijskega programa, ki je imel že tako obveznost zagotavljanja signala večini prebivalstva. Poleg tega je bila prizemna televizija takrat edina platforma za prenos televizijskega signala v Španiji. Posledično razširitev edinega razpoložljivega omrežja ni izkrivljala konkurence z drugimi platformami.

(175) Od takrat sta se zakonodaja in tehnologija razvili, nastale so nove platforme za radiodifuzijo in na trg so vstopili novi subjekti, zlasti zasebni izdajatelji televizijskega programa. Ker so se upravičenec in splošne razmere javnega financiranja znatno spremenili, preiskovanega ukrepa ni mogoče šteti kot spremembo zgolj formalne ali upravne vrste. Ta sprememba namreč vpliva na dejansko vsebino izvorne sheme, zato jo je treba šteti za novo shemo pomoči ([95]). Preklop z analogne na digitalno televizijo je postal mogoč šele po nedavnem tehnološkem napredku, zato je nov pojav. Španski organi bi morali zato priglasiti to novo pomoč.

5.4 SKLEPNE UGOTOVITVE

(176) Komisija meni, da financiranje (vključno s pomočjo, ki so jo dodelile španske avtonomne skupnosti in lokalne korporacije), ki ga je Španija dodelila prizemnim omrežnim operaterjem za posodobitev in digitalizacijo njihovih

([95]) Sodba z dne 30. aprila 2002 v združenih zadevah Gibraltar proti Komisiji Evropskih skupnosti, T-195/01 in T-207/01, Recueil, str. II-2309, točke 109–111.

omrežij, prek katerih zagotavljajo nekodirane televizijske kanale na območju II, pomeni pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Pomoč ni združljiva s skupnim trgom, ker niso bila upoštevana merila tehnološke nevtralnosti. Poleg tega pomoč ni bila priglašena ([96]) Komisiji, kot je zahtevano v členu 108(3) PDEU, in se je izvajala nezakonito, brez dovoljenja Komisije. Zato jo je treba izterjati od prizemnih omrežnih operaterjev.

(177) Komisija poleg tega meni, da je nezdružljiva tudi stalna pomoč za upravljanje in vzdrževanje digitaliziranega omrežja, ki je bila dodeljena brez razpisa ali na podlagi tehnološko nenevtralnega razpisa. Poleg tega pomoč ni bila priglašena Komisiji, kot je zahtevano v členu 108(3) PDEU, in se je izvajala nezakonito, brez dovoljenja Komisije.

(178) Vse prihodnje pomoči za vzdrževanje in upravljanje je treba priglasiti in morajo upoštevati načelo tehnološke nevtralnosti.

6. **IZTERJAVA**

6.1 POTREBA PO UKINITVI POMOČI

(179) V skladu s PDEU in ustaljeno sodno prakso Sodišča je Komisija pristojna za odločanje, ali mora zadevna država članica ukiniti ali spremeniti pomoč ([97]), za katero je ugotovila, da je nezdružljiva z notranjim trgom. Prav tako Sodišče dosledno meni, da je namen obveznosti države, da ukine pomoč, za katero Komisija meni, da ni združljiva z notranjim trgom, ponovna vzpostavitev prejšnjih razmer ([98]). V zvezi s tem je Sodišče odločilo, da je ta cilj dosežen, ko prejemnik odplača znesek, ki mu je bil dodeljen v okviru nezakonite pomoči, s čimer izgubi prednost, ki jo je užival glede na konkurente na trgu, ter se ponovno vzpostavijo razmere pred plačilom pomoči ([99]).

(180) V skladu s to sodno prakso je v členu 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 ([100]) določeno, da „če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativne odločbe, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč“.

(181) Ker je financiranje posodobitve in digitalizacije prizemne platforme ter posledično vzdrževanje in upravljanje, ki se Španiji dodeljuje od obdobja 2008–2009, nezakonita in nezdružljiva pomoč, bi se moralo od Španija zato zahtevati, da izterja nezdružljivo pomoč, da se ponovno vzpostavijo razmere na trgu pred dodelitvijo pomoči.

6.2 PREJEMNIKI DRŽAVNE POMOČI IN KOLIČINSKA OPREDELITEV POMOČI

(182) Operaterji platform so neposredni upravičenci, kadar neposredno prejmejo sredstva za posodobitev in razširitev svojih omrežij ter/ali za upravljanje in vzdrževanje. Kadar je bila pomoč izplačana javnim podjetjem, ki so posledično organizirali razpise za razširitev pokritja, se izbrani operater platforme šteje za posrednega upravičenca. Nezakonita in nezdružljiva pomoč se izterja od operaterjev platforme ne glede na to, ali so neposredni ali posredni upravičenci.

6.2.1 **Razvrstitev razpisov**

(183) Kadar je bila nezakonita pomoč dodeljena na podlagi tehnološko nenevtralnega razpisa za razširitev pokritja, mora država članica razpise uvrstiti v kategorijo dobave strojne opreme ali razširitve pokritja glede na spodnje pogoje.

(184) Na podlagi razpisov za razširitev pokritja se zmagovalno družbo zadolži za zagotavljanje (vključno z gradnjo) operativnega omrežja digitalne prizemne televizije. Potrebne naloge v ta namen vključujejo zasnovo in projektiranje omrežja, prenos signala, uporabo omrežja in dobavo potrebne opreme.

([96]) Z izjemo Murcie, ki je ukrep priglasila, ko ga je že začela izvajati.
([97]) Sodba z dne 12. julija 1973 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-70/72, Recueil, str. 813, točka 13.
([98]) Sodba z dne 14. septembra 1994 v združenih zadevah Španija proti Komisiji, C-278/92, C-279/92 in C-280/92, Recueil str. I-4103, točka 75.
([99]) Sodba z dne 17. junija 1999 v zadevi Belgija proti Komisiji, C-75/97, Recueil, str. I-3671, točki 64 in 65.
([100]) UL L 83, 27.3.1999, str. 1.

(185) Pri razpisih za dobavo strojne opreme pa se zmagovalno družbo zadolži za zagotavljanje opreme, ki je potrebna za posodobitev omrežja. Potrebne naloge v ta namen vključujejo dobavo, namestitev in aktiviranje opreme ter usposabljanje zaposlenih. Za te razpise za dobavo opreme ni potrebna izterjava.

(186) Po razvrstitvi teh razpisov za razširitev pokritja mora Španija izterjati pomoč, kadar koli razpis ne izpolnjuje dveh kumulativnih pogojev: (1) razpis se nanaša na razširitev pokritja z digitalno televizijo (in ne z digitalno prizemno televizijo) ter/ali zajema klavzulo tehnološke nevtralnosti in (2) tehnične specifikacije razpisa poleg prizemne dovoljujejo tudi druge tehnologije. Ob razpisih, za katere Komisija meni, da so tehnološko nevtralni, bo Španija, če bo menila, da drugi razpisi izpolnjujejo oba pogoja, Komisiji predložila dokumente, povezane z razpisom.

Primer

Med razpisi, ki jih je pregledala Komisija, je kot primer tehnološko nenevtralnega razpisa za razširitev pokritja ([101]) naveden razpis, ki ga je organizirala avtonomna skupnost Estremadura. Kljub naslovu razpisa, ki se sklicuje zgolj na dobavo strojne opreme, je predmet razpisa dejansko vključeval zasnovo in uporabo omrežja ([102]). Na podlagi specifikacij je razpis tehnološko nenevtralen ([103]), čeprav vsebuje klavzulo, ki je na prvi pogled videti kot klavzula tehnološke nevtralnosti ([104]).

Drugi primer tehnološko nenevtralnega razpisa za razširitev pokritja je razpis, ki ga je organiziralo javno podjetje (AICCM) v avtonomni skupnosti Madrid ([105]). V tem primeru naslov in vsebina razpisa kažeta, da gre za razpis za razširitev ([106]), ki je usmerjen le na prizemno platformo ([107]).

([101]) Dobava, namestitev in zagon potrebne opreme za zagotavljanje storitve prenosa in oddajanja digitalne prizemne televizije za 6 nacionalnih multipleksov (državno globalno omrežje, enofrekvenčno omrežje) in multipleks avtonomne skupnosti na lokacijah v Estremaduri v okviru faze II nacionalnega načrta prehoda na digitalno prizemno televizijo. Zadeva SU-28/2009.

([102]) Dobava, namestitev in zagon potrebne opreme za zagotavljanje storitve prenosa in oddajanja digitalne prizemne televizije za 6 nacionalnih multipleksov (Red Global Estatal (državno globalno omrežje), Red de Frecuencia Unica (enofrekvenčno omrežje)) in multipleks avtonomne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: RGE, SFN in AUT) na lokacijah v okviru faze II nacionalnega načrta prehoda na digitalno prizemno televizijo. Vključuje naslednje dejavnosti: (a) zasnovo tehnične radiodifuzije in distribucijskih omrežij, ki bodo podpirali storitev, (b) načrtovanje dobave potrebne opreme za predlagano omrežje ter (c) uvedbo omrežja, vključno z namestitvijo in zagonom potrebne opreme in infrastrukture. Dobava bo izvedena na ključ.

([103]) Odstavek 5 na strani 2 – Glavni cilj, ki ga je treba doseči, je razširitev in zagotovitev deleža, ki naj se čim bolj približa 100 % pokritja vseh prebivalcev na območjih faze II v Estremaduri z digitalno prizemno televizijo. Določene niso nobene omejitve v zvezi z arhitekturo omrežja ali tehnologijo/tehnologijami, ki naj se uporabijo, če so upoštevane minimalne zahteve.
Odstavek 7 na strani 10 – Ponudniki bi morali v svoje ponudbe vključiti arhitekturo predlaganega distribucijskega omrežja, ki mora biti v skladu z omrežjem za radiodifuzijo. Za vsak multipleks se poišče najboljša rešitev za to storitev, ki mora biti vedno v skladu z merili za gospodarsko in tehnološko optimizacijo.

([104]) Druga razpisa, ki ju je Komisija uvrstila v isto kategorijo, sta razpis 2009/000127, ki ga je organizirala Junta de Andalucía, in razpis S-004/10/10, ki ga je organizirala Junta de Extremadura.

([105]) Tehnične specifikacije pogodbe za „zasnovo projektov, dobavo, namestitev in zagon potrebne infrastrukture in komunikacij za razširitev pokritja s signalom digitalne prizemne televizije v avtonomni skupnosti Madrid“. Pogodba se sklene po običajnem poenostavljenem postopku na podlagi več meril. Zadeva ECON/000572/2008.

([106]) Odstavek 3 na strani 3 – „[…] zasnovo, namestitev in zagon potrebne infrastrukture in komunikacij za razširitev pokritja s signalom digitalne prizemne televizije v avtonomni skupnosti Madrid, vključno z vsemi deli v zvezi z izvajanjem povezanih tehničnih projektov, meritvami, vzdrževanjem, delovanjem in upravljanjem objektov, ki so vključeni v storitev v zvezi z uporabljeno infrastrukturo, ter deli, ki so potrebna za razširitev pomembnih informacij za spodbujanje digitalne prizemne televizije.
“ Odstavek 8 na strani 9 – „Na podlagi časovnega razporeda izklopa in razpoložljive dodelitve proračunskih sredstev bo opredeljeno omrežje za radiodifuzijo, ki je bilo predlagano za zagotavljanje pokritja z digitalno prizemno televizijo.“

([107]) Odstavka 2 in 8 na strani 2 – „Glavni cilj, ki ga je treba doseči z izvedbo del, podrobno opisanih spodaj, je razširitev in zagotovitev deleža, ki naj se čim bolj približa 100 % pokritja vseh prebivalcev v avtonomni skupnosti Madrid z digitalno prizemno televizijo. Za pospeševanje prejema digitalne prizemne televizije na območjih pokritja se centrom za radiodifuzijo svetuje, da so njihove lokacije v skladu z usmeritvijo obstoječih satelitskih krožnikov na zgradbah, da državljanom ne bo treba namestiti novih krožnikov ali preusmeriti obstoječih. Ponudniki bi morali zato navesti, kako bodo naslovili to vprašanje s predlagano rešitvijo.“ Odstavek 4 na strani 12 – „Zasnovan bo mikro oddajnik, ki bo v skladu z naslednjimi specifikacijami.“

(187) Razpise se razvrsti ne le glede na naslov, temveč predvsem glede na vsebino, saj naslov sam ne omogoča jasne opredelitve področja uporabe.

(188) Pomoč, ki je bila dodeljena po izvedbi nenevtralnih razpisov za razširitev pokritja, bo nato treba izterjati.

6.2.2 **Prejemniki državne pomoči in izterjava**

(189) Spodaj so opredeljene različne kategorije upravičencev pomoči. Na podlagi informacij, ki jih je predložila Španija, so v tabelah navedene avtonomne skupnosti in približne kategorije pomoči. Ker Španija ni predložila popolnih informacij o upravičencih pomoči, mora Španija opredeliti upravičence iz različnih zgornjih kategorij in Komisiji predložiti ustrezna dokazila. Kot je že bilo poudarjeno v odstavku 138, je tak režim diskriminacijski.

(190) Poleg tega je bila velika večina razpisov za razširitev, ki jih je pregledala Komisija, opredeljenih kot razpisi, ki ne upoštevajo načela tehnološke nevtralnosti. Kljub temu je Komisija navedla, da ni mogoče izključiti, da je bil razpis v izjemnih posameznih primerih tehnološko nevtralen.

Španija mora zato na podlagi pogojev, opredeljenih v odstavku 186, navesti in zagotoviti ustrezna dokazila o posameznih razpisih, ki so bili tehnološko nevtralni.

(191) Kadar so avtonomne skupnosti organizirale nenevtralne razpise za razširitev pokritja, kot se je zgodilo v primeru Estremadure iz zgornjega primera, so zmagovalci takih razpisov neposredni upravičenci nezakonite pomoči, ki jo je treba izterjati. Vsota, ki jo je treba izterjati, je enaka celotnemu znesku, ki so ga zmagovalci razpisov prejeli za razširitev. Komisija je na podlagi informacij, ki jih je prejela od Španije, ugotovila, da so take razpise izvedle (vsaj) avtonomne skupnosti Andaluzija, Estremadura, Murcia, La Rioja in Valencija.

Podjetja, od katerih se zahteva izterjava	Izterjava	Metoda, po kateri se zagotovi pomoč	Zadevna avtonomna skupnost
neposredni upravičenci zmagovalci tehnološko nenevtralnih razpisov za razširitev pokritja, ki so jih organizirale avtonomne skupnosti	celoten znesek, prejet na podlagi tehnološko nenevtralnih razpisov za razširitev pokritja	prenos sredstev upravičencu, izbranem na razpisih	— Andaluzija — Estremadura — Murcia — La Rioja — Valencija

(192) Kadar je bila nezakonita pomoč za posodobitev prizemnega omrežja dodeljena mestnim svetom, ki so delovali kot omrežni operaterji, so mestni sveti neposredni upravičenci do pomoči. Vsota, ki jo je treba izterjati, je enaka celotnemu znesku, ki so ga mestni sveti prejeli od centralnih in regionalnih organov za razširitev pokritja s svojim omrežjem. Komisija je na podlagi informacij, ki jih je prejela od Španije, sklenila, da se to uporablja vsaj za mestne svete, ki imajo sedež v avtonomnih skupnostih Andaluzija, Kanarski otoki, Estremadura in Murcia (neizčrpen seznam).

Podjetja, od katerih se zahteva izterjava	Izterjava	Metoda, po kateri se zagotovi pomoč	Zadevna avtonomna skupnost
neposredni upravičenci mestni sveti, ki delujejo kot omrežni operaterji	celoten znesek, prejet od organov za razširitev pokritja	prenos sredstev upravičencu	— Andaluzija — Kanarski otoki — Estremadura — Murcia

Primer

V Murciji so mestni sveti uporabili denar, ki so ga prejeli od regije in MITT, ter organizirali skoraj vse od 143 opredeljenih razpisov. Ti bi spadali v to kategorijo, če niso *de minimis*.

(193) Pri avtonomnih skupnostih, kjer je razširitev pokritja z omrežjem izvedlo javno podjetje, ki je delovalo kot omrežni operater, se tako podjetje šteje za neposrednega upravičenca, ki se ga izterja. Komisija je kot družbe, ki spadajo v to kategorijo, opredelila Aragón Telecom, Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias S.A., Multimedia de les Illes Balears S.A., Instituto Tecnologico de Canarias, Sociedad Regional de Cantabria I+D+I (IDICAN), Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria (CTL), Promoción de Viviendas, Infraestructuras y Logística S.A v Kastilji in Leónu (Provilsa), Redes de Telecomunicación Galegas Retegal S.A. (Retegal), Obras Publicas y Telecomunicaciones De Navarra S.A. (Opnatel), Itelazpi S.A., Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI) v Kataloniji ter Agencia de Informática y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid (AICCM). Vsota, ki se jo izterja, je celotni znesek sredstev, prejet od organov za razširitev.

(194) Vendar v teh primerih ni izključeno, da so javna podjetja izvedla del razširitve sama, delno pa so razširitev s pogodbo na podlagi razpisa prenesle na omrežnega operaterja. V slednjem primeru je bila nezakonita pomoč dejansko prenesena na družbe, ki so zmagale na razpisu in so tako postale dejanske, čeprav posredne upravičenke do pomoči. Da bi se izognili dvojni izterjavi, se nezakonita pomoč zato izterja od dejanskih upravičencev, tj. (a) od javnega podjetja v višini vsote, prejete za razširitev, od katere se odštejejo sredstva, prenesena na omrežne operaterje na podlagi tehnološko nenevtralnih razpisov za razširitev pokritja, ter (b) od omrežnih operaterjev v višini zneskov, za katere je bila sklenjena pogodba po tehnološko nenevtralnem razpisu za razširitev pokritja, ki ga je organiziralo zadevno javno podjetje.

Podjetja, od katerih se zahteva izterjava	Izterjava	Metoda, po kateri se zagotovi pomoč	Zadevna avtonomna skupnost/ zadevno javno podjetje/ približen znesek, prejet od javnega podjetja za razširitev pokritja
Neposredni upravičenci javno podjetje IN po potrebi	celotni znesek, prejet od organov za razširitev pokritja (od katerega se po potrebi odštejejo sredstva, prenesena omrežnim operaterjem po tehnološko nenevtralnih razpisih za razširitev pokritja)	čas prenosa sredstev organov	— Aragonija (Aragón Telecom, 9 milijonov EUR) — Asturija (Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias SA, 14 milijonov EUR) — Balearski otoki (Multimedia de Illes Balears SA, 4 milijoni EUR) — Kanarski otoki (Instituto Tecnológico de Canarias, 3,7 milijona EUR) — Kantabrija (Idican; CTL, 3 milijoni EUR) — Kastilja in León (Provilsa, 44 milijonov EUR) — Katalonija (CTTI, 52 milijonov EUR) — Galicija (Retegal, 17 milijonov EUR) — Madrid (AICCM, 3,6 milijona EUR) — Navarra (Opnatel, 7 milijonov EUR) — Baskija (Itelazpi, 10 milijonov EUR)
Posredni prejemniki zmagovalci tehnološko nenevtralnih razpisov za razširitev pokritja, ki jih je organiziralo javno podjetje	celotni znesek, prejet na podlagi tehnološko nenevtralnih razpisov za razširitev pokritja	prenos sredstev upravičencu, izbranemu na razpisu	

Primer

Pri Madridu, kjer je bil kot primer tehnološko nenevtralnega razpisa za razširitev pokritja naveden razpis, ki ga je organiziralo javno podjetje (AICCM) (glej odstavek 186), je treba znesek v vrednosti 3 622 744 EUR, ki je bil dodeljen družbi pogodbenici Retevisión S.A., v celoti izterjati od družbe Retevisión, ki je zmagala na nenevtralnem razpisu, ter ga odšteti od zneska, ki ga je treba izterjati od AICCM, javnega podjetja, ki je neposredni upravičenec ([108]).

(195) Stalna pomoč je namenjena vzdrževanju in upravljanju omrežij digitalne prizemne televizije. Upravičenci do pomoči za vzdrževanje in upravljanje so operaterji teh omrežij. Pomoč je zato treba izterjati od navedenih omrežnih operaterjev.

(196) Kadar so posamezni upravičenci prejeli financiranje, ki ni presegalo pragov iz Uredbe (ES) št. 1998/2006, tako financiranje ne pomeni državne pomoči, če so izpolnjeni vsi pogoji iz te uredbe, zato ga ni treba izterjati.

(197) Izterjava se izvaja od datuma, ko so upravičenci prejeli ugodnost, tj. ko je bila pomoč dana na razpolago upravičencu, do datuma dejanske izterjave pa se zaračunavajo obresti.

7. **ZAKLJUČEK**

Komisija ugotavlja, da je Kraljevina Španija nezakonito izvajala pomoč za operaterje prizemne televizijske platforme za razširitev pokritja z digitalno prizemno televizijo na oddaljenih in manj urbaniziranih območjih Španije, pri čemer je kršila člen 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije. Pomoč, vključno s (stalno) pomočjo za upravljanje in vzdrževanje, se izterja od operaterjev platforme, ki so neposredni in posredni upravičenci. To vključuje tudi lokalne korporacije, ki delujejo kot operaterji platform –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Državna pomoč, ki je bila dodeljena operaterjem prizemne televizijske platforme za uporabo, vzdrževanje in upravljanje digitalnega prizemnega televizijskega omrežja na območju II ter jo je Španija izvajala nezakonito, saj je pri tem kršila člen 108(3) PDEU, ni združljiva z notranjim trgom, z izjemo pomoči, ki je bila dodeljena v skladu z merilom tehnološke nevtralnosti.

Člen 2

Individualna pomoč, dodeljena v okviru sheme iz člena 1, ne pomeni pomoči, če je takrat, ko je bila dodeljena, izpolnjevala pogoje iz uredbe, ki je bila sprejeta v skladu s členom 2 Uredbe Sveta (ES) št. 994/98 ([109]) in se je uporabljala takrat, ko je bila pomoč dodeljena.

Člen 3

1. Španija nezdružljivo pomoč, dodeljeno na podlagi sheme iz člena 1, izterja od operaterjev digitalne prizemne televizije ne glede na to, ali so pomoč prejeli neposredno ali posredno.

([108]) Med druge razpise, ki jih je Komisija uvrstila v isto kategorijo, spadata tudi dva razpisa, ki ju je marca 2009 organizirala Provilsa in na katerih sta zmagala Retevisión S.A. in Telvent Energía S.A., razpis SE/CTTI/06/08, ki ga je organiziral CTTI in na katerem je zmagal Abertis S.A., ter razpis Contratación del suministro de la fase II y III para la extensión de la TDT en Aragón, ki ga je junija 2009 organiziral Aragón Telecom in na katerem je zmagal Abertis.

([109]) UL L 142, 14.5.1998, str. 1.

2. Za vsote, ki jih je treba izterjati, se od datuma, ko so bile dane na razpolago upravičencem, do datuma izterjave zaračunavajo obresti.

3. Obresti se izračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ([110]).

4. Španija prekliče vsa neizplačana plačila pomoči na podlagi sheme iz člena 1 od datuma uradnega obvestila o tem sklepu.

Člen 4

1. Izterjava pomoči, dodeljene na podlagi sheme iz člena 1, je takojšnja in učinkovita.

2. Španija zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu.

3. Španija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu predloži Komisiji naslednje informacije:

(a) seznam upravičencev, ki so prejeli pomoč na podlagi sheme iz člena 1, in skupni znesek pomoči, ki jo je na podlagi navedene sheme prejel vsak od njih, po kategorijah iz oddelka 6.2;

(b) skupni znesek (glavnica in obresti pri izterjavi), ki ga je treba izterjati od vsakega upravičenca;

(c) podroben opis že sprejetih ali načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;

(d) dokumente, ki dokazujejo, da se je od upravičencev zahtevalo vračilo pomoči.

4. Španija obvešča Komisijo o napredku nacionalnih ukrepov, ki so bili sprejeti za izvajanje tega sklepa, do izterjave pomoči, dodeljene na podlagi sheme iz člena 1. Na zahtevo Komisije nemudoma predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Zagotovi tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih, ki so jih upravičenci že povrnili.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Španijo.

V Bruslju, 19. junija 2013

Za Komisijo
Joaquín ALMUNIA
Podpredsednik

([110]) UL L 140, 30.4.2004, str. 1.

PRILOGA

Javna poraba na območju II uporabe digitalne prizemne televizije po španskih regijah (avtonomne skupnosti z izjemo Kastilje in Manče)

	PRORAČUN (v EUR)							
Regija (avtonomna skupnost)	MYTIC neposredne subvencije (*)	MYTIC ugodna posojila (*)	Regionalna sredstva (*)	Lokalna Sredstva (*)	Tekoči stroški (2009–2011) (*)	Skupna sredstva	Skupno število organiziranih razpisov (**)	Skupna javna poraba (***)
ANDALUZIJA	4 668 500,00	1 220 690,00	8 712 873,00	491 203,00	2 250 479,00	15 093 266,00	3 678 242,17	15 093 266,00
ARAGONIJA	5 900 000,00	8 700 000,00	5 400 000,00	-	5 000 000,00	20 000 000,00	16 281 754,30	20 000 000,00
ASTURIJA	-	13 430 787,00	353 535,00	-	2 129 698,00	13 784 322,00	13 784 322,00	13 784 322,00
BALEARSKI OTOKI	-	-	913 034,00	-	763 034,00	913 034,00	3 294 429,02	3 294 429,02
KANARSKI OTOKI	2 905 766,26	1 130 595,85	1 792 402,57	-	-	5 828 764,68	5 284 331,67	5 828 764,68
KANTABRIJA	3 229 500,00	3 851 949,80	622 449,00	-	860 850,00	7 703 898,80	6 355 613,68	7 703 898,80
KASTILJA IN LEÓN	13 830 850,00	20 316 585,73	10 324 906,71	-	6 716 000,00	37 756 342,44	37 756 342,44	37 756 342,44
KATALONIJA	13 838 368,00	26 024 223,00	NI PODATKOV	NI PODATKOV	-	39 862 591,00	52 316 794,34	52 316 794,34
CEUTA	54 000,00	91 786,17	10 000,00	-	NI PODATKOV	155 786,17	50 000,00	155 786,17
ESTREMADURA	2 238 250,00	7 800 000,00	18 718,00	-	-	10 056 968,00	9 549 379,74	10 056 968,00
GALICIJA	6 083 300,00	5 000 000,00	6 003 336,00	-	873 000,00	17 086 636,00	12 644 112,98	17 086 636,00
MADRID	554 200,00	-	3 068 444,00	-	-	3 622 644,00	3 622 744,00	3 622 644,00
MELILLA	254 000,00	NI PODATKOV	2 000,00	NI PODATKOV	NI PODATKOV	256 000,00	-	256 000,00
MURCIA	135 750,00	-	2 478 700,00	40 188,00	212 371,00	2 654 638,00	2 788 407,32	2 788 407,32

PRORAČUN (v EUR)								
Regija (avtonomna skupnost)	MYTIC neposredne subvencije (*)	MYTIC ugodna posojila (*)	Regionalna sredstva (*)	Lokalna Sredstva (*)	Tekoči stroški (2009–2011) (*)	Skupna sredstva	Skupno število organiziranih razpisov (**)	Skupna javna poraba (***)
NAVARRA	316 850,00	-	6 675 028,00	-	4 256 508,39	6 991 878,00	6 991 878,00	6 991 878,00
LA RIOJA	1 229 350,00	3 000 000,00	3 737 425,00	-	944 000,00	7 966 775,00	5 766 775,00	7 966 775,00
BASKIJA	2 487 800,00	-	9 802 703,00	2 425 000,00	1 508 308,00	14 715 503,00	179 000,00	14 715 503,00
VALENCIJA	1 822 250,00	13 384 248,94	818 280,30	586 234,17	679 500,00	16 611 013,41	15 412 499,00	16 611 013,41

(*) Zneski, ki so jih centralni in regionalni španski organi navedli med preiskavo.
(**) Vsota sredstev, prenesenih uspešnim ponudnikom po razpisih, ki je bila predložena Komisiji.
(***) Samo podatki iz štirih regij (označenih z zeleno barvo) omogočajo natančno določitev zneska državne pomoči, saj sta (i) predložena vsota sredstev, ki so jo odobrili organi, in (ii) skupni znesek sredstev, prenesenih po razpisih, ki je bil predložen Komisiji, skladna. Ker je težko pridobiti natančne informacije iz drugih regij, se šteje, da je znesek državne pomoči, dodeljene v določeni regiji, **višji** od obeh predloženih zneskov: (i) skupnega zneska sredstev, ki so jih dodelili organi, in (ii) skupnega zneska sredstev, prenesenih po razpisih, ki je bil predložen Komisiji.

Informacije o prejetih višinah pomoči in zneskih, ki jih je še treba vrniti oziroma so že bili vrnjeni

Identiteta upravičenca	Skupni znesek pomoči, prejete na podlagi sheme (*)	Skupni znesek pomoči, ki jo je treba izterjati (*) (glavnica)	Skupni že izterjani znesek (*)	
			Glavnica	Obresti pri izterjavi

(*) V milijonih nacionalne valute.